

**Okul Öncesi Eğitim Ortamında Reggio Emilia
Temelli Pedagojik Dokümantasyon Uygulamaları
Geliştirme ve Değerlendirme**

Elif Esra Özenç

Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Araştırma Enstitüsüne Okul Öncesi
Eğitim Yüksek Lisans Tezi olarak sunulmuştur.

Doğu Akdeniz Üniversitesi
Ocak 2020
Gazimağusa, Kuzey Kıbrıs

Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Araştırma Enstitüsü onayı

Prof. Dr. Ali Hakan Ulusoy
L.E.Ö.A. Enstitüsü Müdürü

Bu tezin Okul Öncesi Eğitim Yüksek Lisans derecesinin gerekleri doğrultusunda hazırlandığını onaylarım.

Doç. Dr. Eda Yazgın
Temel Eğitim Bölüm Başkanı

Bu tezi okuyup değerlendirdiğimizi, tezin nitelik bakımından Okul Öncesi Eğitim Yüksek Lisans derecesinin gerekleri doğrultusunda hazırlandığını onaylarız.

Doç. Dr. Eda Yazgın
Tez Danışmanı

Değerlendirme Komitesi

1. Prof. Dr. Ayşe Işık Gürşimşek

2. Doç. Dr. Eda Yazgın

3. Yrd. Doç. Dr. Nihan Koran

ÖZ

Bu araştırmada, Reggio Emilia temelli pedagojik dokümantasyon yönteminin seçilen anaokulunda öğrenme ve öğretme süreçlere etkisini öğretmen, anne-baba ve çocuk bakış açısına göre incelemek amaçlanmıştır. Araştırma, birçok nitel araştırma yönteminin bir arada kullanılmasına olanak sağlayan eylem araştırması deseni ile yürütülmüştür. Araştırma Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı'na bağlı Gazimağusa ilçesinde yer alan bir devlet anaokulunda gerçekleştirilmiştir. Araştırma 2018-2019 eğitim ve öğretim yılı bahar döneminde 6 Mayıs–31 Temmuz 2019 tarihleri arasında haftanın 2 günü araştırmacının uygulama okulunda bulunması ile toplamda 3 ay sürmüştür. Araştırmanın örneklemini, 4 yaş sınıfında öğrenim gören 17 çocuk, 2 okul öncesi öğretmeni ve 17 anne-baba oluşturmuştur. Araştırma katılımcıların gönüllülük esasına bağlı kalınarak yürütülmüştür. Araştırma kapsamında 6 farklı etkinlik uygulanmış ve veriler yansıtıcı günlük, öğretmen görüşmeleri, anne-baba görüşmeleri yolu ile toplanmıştır. Elde edilen verilere araştırmacı ve tez yöneticisi tarafından çapraz kodlama yapılarak içerik analizi uygulanmıştır. Verilerin geçerlik güvenirlik hesaplaması Miles ve Huberman'ın (1994) güvenirlik formülü ile yapılmıştır. Gerçekleştirilen analizler sonunda elde edilen bulgular incelendiğinde, araştırmanın öğretmenler ve anne-babalarda pedagojik dokümantasyon yöntemine ilişkin farkındalık oluşturma amacının gerçekleştirildiği sonucuna ulaşılmıştır. Yine araştırmanın amaçları arasında yer alan çocukların öğrenmelerinin görünür kılınması ve öğrenme süreçlerinde çocukların aktif rol almalarının sağlanması amacının da gerçekleştiği sonucu elde edilmiştir. Pedagojik dokümantasyon yönteminin okul-aile etkileşimini arttırdığı, anne-babaların çocuklarının gelişimleri ve öğrenme yaşantıları hakkında yöntem yolu ile detaylı bilgi

sahibi olmaya başladıkları sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma bulgularından yola çıkılarak elde edilen sonuçlar doğrultusunda uygulama ve araştırmalara yönelik öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Reggio Emilia Yaklaşımı, Pedagojik Dokümantasyon, Erken Çocukluk, Pedagojik Dokümantasyon Araçları, Bülten, Portfolyo, Panel

ABSTRACT

The aim of this study was to thoroughly investigate, from the perspective of teachers, parents and children, the effect of the Reggio Emilia-based pedagogical documentation method on learning and teaching processes within the selected kindergarten. The research was conducted with an action research design which allowed the use of many qualitative research methods being used collaboratively. The research was carried out in a public kindergarten linked to the Ministry of National Education and Culture in the Famagusta district of the Turkish Republic of Northern Cyprus. The research lasted for 3 months and took place in the spring term of the 2018-2019 academic year between 6 May - 31 July 2019 in which time the researcher was present at the practice school for 2 days per week. The sample group of this study consisted of 17 preschool children aged 4, 2 preschool teachers and 17 parents. The research was respectfully carried out on the voluntary basis of the participants. In the scope of the research, 6 different activities were applied and the data were collected through reflective diary, teacher interviews and parent interviews. The data collected were then cross-coded by the researcher and thesis supervisor and content analysis was applied. The validity and reliability of the data were calculated using the reliability formula of Miles and Huberman (1994). After closely examining and analyzing the findings obtained it was concluded that the aim of raising awareness among teachers and parents about the pedagogical documentation method, was successfully achieved. It was also concluded that another aim of this study which was to make the children's learning visible and to ensure that children take an active role in the learning processes was also resultfully obtained. Therefore, it was concluded that the pedagogical documentation method clearly increased school-family interaction and that parents

began to have detailed information about their children's development and learning experiences. Furthermore, based on the findings and conclusions obtained from the research, suggestions for further applications and research have been developed.

Keywords: Reggio Emilia Approach, Pedagogical Documentation, Early Childhood, Pedagogical Documentation Tools, Bulletin, Portfolio, Panel

ÍTHAF

Babama...

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans eğitimize başlamamam konusunda beni yüreklendirip, çıktığım yolda bir an olsun yalnız bırakmayarak bilgi ve deneyimleri ile o yolu aydınlatan değerli tez danışmanım Doç. Dr. Eda Yazgın'a, eğitimimi tamamlamamda emeği geçen tüm hocalarıma, her koşulda arkamda olduklarını bilmekten güç aldığım kıymetli aileme ve desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen sevgili dostlarıma teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

ÖZ	iii
ABSTRACT	iv
İTHAF	vi
TEŞEKKÜR	vii
TABLO LİSTESİ	xii
ŞEKİL LİSTESİ	xiii
GÖRSEL LİSTESİ	xiv
1 GİRİŞ	1
1.1 Problem Durumu.....	3
1.2 Araştırmanın Amacı	5
1.3 Problem Cümlesi ve Alt Problemler	5
1.4 Sayılıtlar / Varsayımlar	6
1.5 Araştırmanın Sınırlılıkları.....	6
2 KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	7
2.1 Vygotsky Sosyo-Kültürel Gelişim Kuramı	7
2.2 Reggio Emilia Yaklaşımı	8
2.2.1 Reggio Emilia Yaklaşımı'nın Tarihçesi.....	8
2.2.2 Reggio Emilia Yaklaşımı'nda Çocuk Algısı ve Eğitimi	8
2.2.3 Reggio Emilia Yaklaşımı'nın Eğitim Kadrosu	9
2.2.4 Reggio Emilia Yaklaşımı Eğitim Ortamları	10
2.2.5 Pedagojik Dokümantasyon Yöntemi	11
2.2.6 Pedagojik Dokümantasyon Araçları	12
2.3 İlgili Araştırmalar	13

3 YÖNTEM	21
3.1 Araştırma Deseni	21
3.2 Çalışma Grubu	22
3.3 Veri Toplama Araçları	22
3.3.1 Kayıt Defteri Günlüğü	22
3.3.2 Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu	23
3.3.3 Demografik Bilgi Formu	23
3.4 Verilerin Toplanması	23
3.5 Etkinlik Planı	25
3.5.1 Bülten Örneği	44
3.5.2 Panel Örneği	48
3.5.3 Portfolyo Örneği	47
3.6 Gözlem ve Görüşme Verilerinin Analizi	48
3.7 Geçerlik ve Güvenirlik	48
3.8 Araştırmanın Etik Prosedürü	49
4 BULGULAR	50
4.1 Pedagojik Dokümantasyon Uygulamalarının Seçilen Okuldaki Mevcut Durumuna Yönelik Bulgular	50
4.2 Anne-Babaların Pedagojik Dokümantasyona Yönelik Genel Görüşleri.....	52
4.3 Öğretmenlerin Pedagojik Dokümantasyona Yönelik Genel Görüşleri	61
4.4 Çocukların Pedagojik Dokümantasyon Uygulamalarına Yönelik Davranışları	67
5 TARTIŞMA VE SONUÇ	70
6 ÖNERİLER	75
KAYNAKLAR	75

EKLER	89
Ek 1: Milli Eğitim Bakanlığı İzni	90
Ek 2: DAÜ Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği İzni	91
Ek 3: Turnitin Orijinallik Raporu	92
Ek 4: Çocuklar İçin Katılımcı Bilgi Formu ve Bilgilendirilmiş Onam Formu	93
Ek 5: Anne-Baba İçin Katılımcı Bilgi Formu ve Bilgilendirilmiş Onam Formu....	96
Ek 6: Öğretmenler İçin Katılımcı Bilgi Formu ve Bilgilendirilmiş Onam Formu ...	99
Ek 7: Öğretmen İçin Demografik Bilgi Formu	102
Ek 8: Anne-Babalar İçin Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu	104
Ek 9: Öğretmenler İçin Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu	105

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Katılımcı Öğretmenlerin Demografik Özellikleri	22
Tablo 2: Sınıf İçi Mevcut Duruma İlişkin Bulgular	50
Tablo 3: Anne-Babaların Pedagojik Dokümantasyon Hakkındaki Genel Görüşleri..	52
Tablo 4: Anne-Babaların Pedagojik Dokümantasyonun Çocukların Gelişimini İzlemeleri Üzerine Görüşleri	52
Tablo 5: Anne-Babaların Pedagojik Dokümantasyon Uygulamaları Sonrası Çocuklarında Fark Ettikleri Değişimler Üzerine Görüşleri	57
Tablo 6: Anne-Babaların Pedagojik Dokümantasyon Uygulamaları Sürecine Katılımlarına İlişkin Görüşleri	58
Tablo 7: Anne-Babaların Çocuklarının Gelecek Vizyonları Hakkındaki Görüşleri...	59
Tablo 8: Öğretmenlerin Pedagojik Dokümantasyon Hakkındaki Genel Görüşleri....	62
Tablo 9: Pedagojik Dokümantasyon Uygulamalarının Çocukların Gelişim Takibine Etkisine İlişkin Öğretmen Görüşleri.....	63
Tablo 10: Öğretmenlerin Pedagojik Dokümantasyon Süreci Aile Katılımına İlişkin Görüşleri	64
Tablo 11: Öğretmenlerin Pedagojik Dokümantasyon Uygulamalarının Aile ile İşbirliğine Etkisi Üzerine Görüşleri	65
Tablo 12: Öğretmenlerin Pedagojik Dokümantasyon Uygulamalarının Çocukların Öğrenme Yaşantılarına Etkisi Üzerine Görüşleri	66
Tablo 13: Çocukların Pedagojik Dokümantasyon Uygulamaları Sırasında Gözlemlenen Davranışlarına Yönelik Bulgular	67

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 1: Haziran Ayı Bülten Örneği	44
Şekil 2: Doğa Keşfi Panel Örneği	46
Şekil 3: Neşeli Mutfak Panel Örneği	46
Şekil 4: Portfolyo Örneği	47

GÖRSEL LİSTESİ

Görsel 1: Doğayı Keşif Etkinliği	27
Görsel 2: Doğayı Keşif Etkinliği	27
Görsel 3: Doğayı Keşif Etkinliği	28
Görsel 4: Doğayı Keşif Etkinliği	28
Görsel 5: Doğanın Renkleri Etkinliği	30
Görsel 6: Doğanın Renkleri Etkinliği	31
Görsel 7: Doğanın Renkleri Etkinliği	31
Görsel 8: Yağmur Damlaları Etkinliği	33
Görsel 9: Yağmur Damlaları Etkinliği	34
Görsel 10: Yağmur Damlaları Etkinliği	34
Görsel 11: Kahraman Can Etkinlik Fotoğrafi	36
Görsel 12: Kahraman Can Etkinlik Fotoğrafi	37
Görsel 13: Kahraman Can Etkinlik Fotoğrafi	37
Görsel 14: Neşeli Mutfak Etkinliği	39
Görsel 15: Neşeli Mutfak Etkinliği	39
Görsel 16: Neşeli Mutfak Etkinliği	40
Görsel 17: Neşeli Mutfak Etkinliği	40
Görsel 18: Kaynayan Makarnalar Etkinliği	42
Görsel 19: Kaynayan Makarnalar Etkinliği	42
Görsel 20: Kaynayan Makarnalar Etkinliği	43

Bölüm 1

GİRİŞ

Anne karında başlayan ve yaşam boyu devam eden gelişim, özellikle erken çocukluk döneminde ivme kazanmaktadır (Deniz, 2017). İlk olarak aile bireyleri ile etkileşime geçen çocuk, öğrenme ve gelişimine daha sonrasında okul öncesi eğitim ortamlarında devam eder. Erken çocukluk dönemi insan hayatının temelidir ve insan yaşamında birçok gerekli beceri bu dönemde kazanılır. Erken çocukluk eğitimi; çocuğun çok yönlü (fiziksel, zihinsel ve sosyal) gelişim sağlaması ve her çocuğa ortak bir gelişim alanı sunmak amacını içermektedir (MEB, 2013). Erken çocukluk döneminde gerçekleşen öğrenmelerin nitelik bakımından zengin olması, gelişimin doğru biçimde desteklenmesi büyük önem taşımaktadır (Pekdoğan, 2016). Erken çocukluk eğitimi alan çocukların, bilişsel gelişiminin daha yüksek olduğu, motor becerilerinin ve problem çözme gibi zihinsel becerilerinin daha gelişmiş olduğu görülmektedir (Özmert, 2006). Çocuğun ilk yıllarındaki deneyimleri gelecek yaşamında büyük bir öneme sahiptir (French, 2007). Bu nedenle yaşamının ilk yıllarını kapsayan okul öncesi eğitimin en iyi şekilde sağlanabilmesi ve amacına ulaşabilmesi için geleneksel eğitimin yanı sıra çocuğun gelişimini farklı materyal ve uygulamalarla desteklemeyi amaçlayan alternatif eğitim yaklaşımları da geliştirilmiştir. Çocuk merkezli olan alternatif yaklaşımlar geleneksel eğitimin tekdüzeliğinin dışına çıkmaya fırsat tanır ve esnek müfredat ile öğrenmelerin çocukların ilgi ve ihtiyacına göre şekillenmesine yardımcı olur. Çocuk gelişiminin evrenselliği çerçevesinde farklı kültürlerle de uyarlabilir.

Bu alternatif eğitim yaklaşımlarına bir örnek, Montessori eğitimidir. Montessori yaklaşımı, çocukluğu, yetişkinliğin bir önceki dönemi olarak görmeyi reddeder ve çocukluğun kendine özgü dönemleri olduğu görüşünü savunur. Kendine özgü materyalleri ile çocuğa gerçek yaşam olanakları sunarak bağımsız, akılcı, girişken, başkalarına karşı saygılı ve yardımlaşmayı bilen çocuklar yetiştirmeyi amaçlar (Kuşçu, Bozdaş, Yıldırım Doğru, 2014; Kayılı, Koçyiğit, Erbay, 2010; Yücesan, Özyürek, 2017).

Bir diğer yaklaşım, Piaget'in gelişim teorisinden esinlenerek çocuğu öğrenmenin planlanmasında başrole getiren, planı uygulama yürütme konusunda sorumluluğu çocuğa veren ve bu yollarla çocuğa temel deneyimler sunarak öğrenmelerin kalıcılığını sağlama fırsatı sunan High-Scope Yaklaşımıdır (Kotaman, 2009; Ezmeci&Akman, 2016; Fetihi, 2000).

Waldorf okulları ise, okul öncesi eğitim kurumlarını bir okul olarak değil çocuğun hayal gücü ve yaratıcılığını geliştirebilmesi için uygun ortamlar sağlayan birer oyun alanları olarak gören, oyun zamanlarına ve isteklerine hiçbir müdahalenin bulunmadığı, her türlü etkinliğe katılımın çocuğun kendi isteğine bırakıldığı, çocukların çok yönlü gelişimine odaklanan bir eğitim yaklaşımı olan okullardır (Kotaman, 2009; Çelik, 2013; Kaya&Gündüz, 2015; Koca&Ünal, 2019).

Bir diğer alternatif model ise, bu araştırmanın temelini oluşturan Reggio Emilia yaklaşımıdır. İtalya'da ortaya çıkan yaklaşım çocuğu öğrenmeye doğuştan güdülü olarak tanımlar. Çocuğun öğrenmesinde çevrenin çok önemli bir etken olduğunu savunan yaklaşım, uygun ve donanımlı bir çevre sunulması halinde çocukların kendi öğrenmelerini yönetebilecek potansiyele sahip olduğu görüşünü savunur (Murriss, 2017; Cutcher, 2013).

1.1 Problem Durumu

İhtiyaçların ve koşulların değiştiği dünyada, okul öncesi eğitim ve pedagojik değerlendirme yöntemlerinde de geliştirilmeye yönelik birtakım güncellemelerin olması gerekmektedir (Buldu, Şahin & Yılmaz, 2018). Verilen eğitimin niteliğinin artması, çocukların gelişimlerinin kayıt altına alınması ve okul öncesi eğitimde aile iş birliğinin sağlanabilmesi için temelini Reggio Emilia yaklaşımından alan pedagojik dokümantasyon bu yeniliklere uyum sağlamada etkili bir yöntem olarak görülmektedir.

Pedagoji; çocuk eğitim bilimi olarak tanımlanmaktadır. Yeni nesillerin, yetişkinler tarafından eğitilmesi tarih kadar eski zamanlara dayansa da bir bilim olarak kabul edilmesi 19. Yüzyılı bulmuştur. Pedagojinin kurucusu “Emile” eseriyle beraber Jean Jacques Rousseau olarak kabul edilmektedir. Rousseau bu eserinde çocuğun kendine özgü bir dünyası olduğu ve ona göre eğitim alması gerektiği görüşünü savunmuştur. Sanayi devrimi sonrası nitelikli eleman ihtiyacının doğması, eğitime ve eğitebilirliğe doğan ihtiyacı arttırmıştır ve pedagojinin gelişmesine katkı sağlamıştır (Genel Kültür Ansiklopedisi, 1987).

Doküman; dilimize Fransızca’dan geçmiş aslı ‘document’ olan kelime, belge anlamına gelmektedir. Dokümandan türeyerek yine aslı Fransızca’ya dayanan ‘documantation’ kelimesi ise belgeleme anlamında kullanılmaktadır (TDK, 2019).

Gelişimsel, eğitsel belgeleme anlamına gelen pedagojik dokümantasyon Reggio Emilia yaklaşımının kalbi olarak görülmektedir (Giamminuti, 2011). Pedagojik dokümantasyon bir süreçtir ve bu yol ile çocukların öğrenme süreci görünür kılınmaktadır. Bu görünür kılma süreci; öğretmen notları, öğrenme sürecini içeren duvar panelleri, çocukların çalışmaları ve bu çalışmaları süreçleriyle beraber içeren portfolyoların oluşturulması gibi yollarla sağlanabilir. Pedagojik dokümantasyon

öğrenme süreçlerini göstermek kadar açıklamak amacını da içermektedir (Giamminuti, 2009). Görsel, işitsel ve yazısal verilerden oluşan bu pedagojik belgeler çocukların da kendi öğrenmelerini yönetebilmeleri ve planlayabilmeleri için olanak sağlar. Bu yol ile öğretmen, lideri olduğu öğrenme sürecinde bir sosyolog gibi çalışmaktadır. Pedagojik dokümantasyon yönteminde amaç sadece çocukların gelişiminin seviyelerini göstermek değil aynı zamanda öğretmen ve ailenin bu gelişimi nasıl ve ne şekilde doğru yönlendirilebileceğinin saptanmasını sağlamaktır (Rinaldi, 2006). Gelişimin evrelerinin belirlenmesi ve desteklenmesi amacıyla elde edilen belgeler çocukların dünyalarını, istek ve heyecanlarını, fikirlerini anlamamıza olanak sağlar ve ancak başkalarıyla paylaşıldığında amacı gerçekleştirebilecek bir araç haline gelir. Belgelerin diğer öğretmenlerle ya da aile ile beraber yorumlanması, çocukların öğrenme yollarının keşfedilmesi belgelendirme işlemi pedagojik hale getirmektedir (Wien, 2013).

Eğitimin ve hayatın her alanında olduğu gibi 'etik' pedagojik dokümantasyon alanında da dikkat edilmesi gereken unsurlardan biridir. Etik; toplumun hiçbir yazılı metne dayalı olmadan ahlaki değerlerle oluşturmuş olduğu ilkelerdir (Aypay, 2009). Bütün eylemlerin, belli bir amaç doğrultusunda insani ilkelere dayalı bir biçimde yerine getirilmesidir (Erdem, 2012). Çocuğun doğuştan vatandaşlık haklarına sahip olarak doğduğu İtalya'da ortaya çıkan bir yaklaşımın kalbinde doğan pedagojik dokümantasyon, etik konusunda titiz davranılması gereken belgeler içermektedir. Kameralar, cep telefonları, tabletler gibi dijital teknolojilerin gelişmesiyle beraber görünür gelişimsel belgeler oluşturmak çok daha kolay hale gelmiştir. Bu belgeler öğretmenler, ebeveynler veya bilinçsiz sosyal medya kullanımı ile beraber herhangi üçüncü kişilerle paylaşılabilir. Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi de dikkate alınarak pedagojik dokümantasyon yöntemleri ile elde edilen çocuğun kişisel

gelişim belgelerinin paylaşımı aile ve okul arasında sınırlı kalmalı bu paylaşım onam formları ile sağlanmalıdır (Tarr, 2011; Lindgren, 2012).

1.2 Araştırmanın Amacı

Araştırmanın temel amacı; bir öğrenme, öğretme ve değerlendirme yöntemi olan pedagojik dokümantasyonun, Gazimağusa ilçesinde bulunan resmi bir okul öncesi eğitim kurumunda, öğrenme ve öğretme süreçlerine etkililiğini öğretmen, anne-baba ve çocuk bakış açısına göre incelemektir.

Bu çalışma ile okul öncesi öğretmenlerinin pedagojik dokümantasyona yönelik olumlu görüş ve bilinçli bir farkındalık geliştirmelerini desteklemek amaçlanmaktadır. Öğretmenlerin, pedagojik dokümantasyon araçlarını sınıflarında uygulama becerisi kazanmalarını desteklemek çalışmanın hedefleri arasındadır.

Pedagojik dokümantasyon uygulamaları ile anne-babaları, çocukların öğrenme yaşantılarına dahil etmek, okul-aile etkileşiminin desteklenmesine katkıda bulunmak ve anne-babaların pedagojik dokümantasyon yöntemine ilişkin olumlu görüş geliştirmeleri hedeflenmiştir.

Çocukların pedagojik dokümantasyon uygulamaları yardımı ile öğrenme yaşantılarını yönetebilmelerine fırsat tanımak ve öğrenmelerini görünür kılmalarında aktif rol oynamalarını desteklemek hedeflenmiştir.

Eğitim ortamlarında pedagojik dokümantasyonu çocuk, öğretmen, aile ve okul bağlamında sistemli bir şekilde yürütülebilmesine ve bu eğitim geleneğinin yaygınlaşmasına katkı sağlamak amaçlanmaktadır.

1.3 Problem Cümlesi ve Alt Problemler

Bu kapsamda aşağıda yer alan 4 soruya yanıt aranmaktadır;

- 1- Pedagojik dokümantasyon uygulamalarının seçilen okuldaki mevcut durumu nedir?

- 2- Pedagojik dokümantasyon yöntemine anne-babaların yaklaşımı nasıldır?
- 3- Pedagojik dokümantasyon yöntemine öğretmenlerin yaklaşımı nasıldır?
- 4- Pedagojik dokümantasyon yöntemine çocukların yaklaşımı nasıldır?

1.4 Sayıtlar / Varsayımlar

Katılımcı öğretmenler ile anne-babaların görüşmeler esnasında yöneltilen sorulara tarafsız ve içtenlikle cevap verdikleri aynı zamanda araştırmacının görüşmeler sırasında her öğretmen ve anne-babaya aynı tutarlı davranışları sergilediği varsayılmaktadır.

1.5 Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmanın örneklemi KKTC'nin Gazimağusa ilçesinde bulunan Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı'na bağlı bir devlet anaokulundaki 2 öğretmen, 17 anne-baba ve 17 çocuk katılımcı ile sınırlıdır. Ayrıca araştırma 2018-2019 eğitim ve öğretim yılının 6 Mayıs ve 31 Temmuz tarihleri arasındaki uygulamalar ile sınırlıdır.

Bölüm 2

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1 Vygotsky Sosyo-Kültürel Gelişim Kuramı

Vygotsky bilişsel kuramını Piaget, Pavlov ve Freud gibi aynı dönem kuramcılarında farklı olarak ‘çevre’ faktörünü temel alarak oluşturmuştur. Kuramını sosyo-kültürel, yakınsak gelişim alanı, işbirlikli öğrenme, iskele kurma gibi belli başlı kavramlar çerçevesinde oluşturmuştur. Vygotsky kuramında çocuğun gelişimi üzerinde çevrenin önlenemez etkisinin üzerinde durmuştur (Bodrova & Leong, 2010).

Kuramda insan beyni, doğuştan gelen sosyal bölüm ve sonradan kazanılan bireysel (psikolojik) bölüm olarak ayrılır. Öğrenmelerin çoğunu sosyal olarak gerçekleştiği fikrini savunan Vygotsky, sosyal gözlem yoluyla edinilen öğrenmeleri örnek olarak göstermektedir. Vygotsky ‘Düşünce ve Dil’ adlı eserinde dilin ve dil aracılığı ile sosyal aktarımın sağlanmasının gelişim üzerindeki etkisi üzerinde durmuştur. Dilin kullanımı ve gelişimi bilişsel gelişim açısından da kritik bir öneme sahiptir. Kuram, gelişimi bireysel bir ödev olarak değil, sosyal bir etkileşim olarak görmüştür (Öncü, 1999).

Vygotsky’nin Sosyo-Kültürel Gelişim Kuramı’nda çocuğun gelişiminde çevrenin önemi açıkça belirtilmiştir. Çocuğun çevresini doğduğu anda ilk olarak karşılaştığı ailesi ve daha sonrasında karşılaştığı olduğu okul oluşturmaktadır. Reggio Emilia yaklaşımında çocuğun öğrenmesinde çevreyi üçüncü öğretmen olarak

tanımlaması ve yaklaşımın içerisinde yer alan pedagojik dokümantasyonun çocuğun çevresini oluşturan bütünün etkileşim kurmasını amaçlamaktadır.

2.2 Reggio Emilia Yaklaşımı

2.2.1 Reggio Emilia Yaklaşımı'nın Tarihçesi

Reggio Emilia Yaklaşımı, II. Dünya Savaşı sonrasında İtalya'nın Kuzeyinde yer alan Reggio Ramogna bölgesindeki Reggio Emilia kentinde çocuk bakım merkezlerinde doğan ihtiyaçla ortaya çıkmıştır. Bölgede yaşayan köy halkının savaş sonrası kalan yıkıntılarda çocuklara okul yapma girişimiyle başlamıştır (Aslan, 2002). Kuzey Amerika ve İskandinav ülkeleri tarafından yıllardır ilgi odağı haline gelmiş bir eğitim yaklaşımı olan Reggio Emilia içerisinde Vygotsky, Piaget, Gardner ve Bruner gibi ünlü kuramcılarının fikirlerini barındırmaktadır. Yaklaşımın kurucusu Loris Malaguzzi'dir (Murriss, 2017).

2.2.2 Reggio Emilia Yaklaşımı'nda Çocuk Algısı ve Eğitimi

Reggio Emilia yaklaşımı geleneksel eğitim görüşünün aksine çocuğu öğrenmeye hevesli, kendi öğrenmelerini planlayabilen, sevgi dolu ve motivasyon yüklü olarak görür. Her çocuğun yaratıcı ve meraklı olduğunun fark edilmesiyle ortaya çıkan yaklaşımın merkezinde çocuk vardır. Yaklaşımın özünde her çocuğun biricik olduğu gerçeği yer alır ve her çocuğun kendini gerçekleştirme, kendi kimliğini oluşturması amaçlanır (Rinaldi, 1998). Çocuğun kendisinin bir otoritesi olduğunu savunan yaklaşım, öğrenmelerin yetişkin yönlendirilmeleriyle gerçekleştiği fikrini reddeder. Öğrenme programını önceden belirlenmiş, sınırlı bir eğitim müfredatı olarak değil çocuk, aile ve öğretmenlerle iş birliği içerisinde ortaya çıkmış dinamik ve değişken bir yapı olarak görür (Cutcher, 2013). Reggio Emilia yaklaşımına göre, bir çocuğun kendisini keşfetmesini sağlayan ve fırsat verilmesi halinde bu keşfini ifade etmesinin yolu olan, ana dili gibi kabul edilen 'yüz dili' (yüzlerce dili) vardır.

Konuşarak doğrudan iletişim kurulmasının dışında resim, heykel veya oyun gibi birçok doğal yol ve materyal ile çocuklar kendilerini ifade edebilir (Arseven, 2014). Bu yol ile öğretilmek istenilen bilgi, araç konumunda kullanılır ve asıl amaç öğrenme yolunu çocuğun keşfetmesi haline gelir. Yaklaşımına göre; çocuklar anlamakta zorluk çektiği fakat yetişkinler tarafından benimsenmiş olan, geleneksel eğitim yöntemine ait keskin bazı kurallarla karşılaşır. Bu keskin kurallar çocukların gelişimini engelleyen duvarlar olarak görülür. Çocuğun ancak ‘yüz dili’ sergilemesi ile dünyayı anlamlandırıp bu duvarı aşması ve gelişimine yön vermesi mümkündür (Aslan, 2002). ‘Yüz dili’ öğrenmenin ve dünyayı anlamlandırmanın birçok farklı yöntemle gerçekleştirilmesinin mümkün olduğunu savunmaktadır (Smith, 2011).

2.2.3 Reggio Emilia Yaklaşımı’nın Eğitim Kadrosu

Reggio Emilia yaklaşımı çocuğun eğitiminden sadece sınıf öğretmenini sorumlu tutmayı değil, eğitim sürecine okulun tüm kadrosunu dahil etmeyi doğru bulur. Öğretmen geleneksel eğitimde olduğu gibi doğrudan öğretici konumunda değildir. Çocukların, öğrenmelerini kendi keşifleri sonucunda gerçekleşmesini sağlayabileceği ortamlar hazırlayan bir rehber konumundadır. Yaklaşımında öğretmenler tüm eylemlerini üretmek ve yaratıcı olmak için planlayan araştırmacılar olarak tanımlanır. Bireyselliğin dışında takım çalışması ön plandadır ve öğretmenler arası deneyim aktarımları oldukça önemlidir (Edwards & Gandini, 2015). Yaklaşım, öğretmenleri çocuğun yararı için çalışan bir ekip olarak tanımlar (Kelemen, 2013). Okulun eğitim kadrosunda okul öncesi öğretmenlerinin yanı sıra, atölyelerden sorumlu, ilgi çekici ortamlar ve etkinlikler hazırlamakla görevli olan ‘Atelierista’ olarak adlandırılan profesyonel sanatçılar, çocuk gelişimi ve eğitimlerinin niteliği hakkında yenilikleri (kuramlar, yaklaşımlar, yöntemler v.b.) takip eden ve

öğretmenlerle paylaşan eğitim felsefesi uzmanı pedagoglar (pedagoggista) yer alır (İnan, 2017).

2.2.4 Reggio Emilia Yaklaşımı Eğitim Ortamları

Reggio Emilia yaklaşımında ortam oldukça önemlidir ve üçüncü öğretmen olarak kabul edilir. Ortamın ne söylediği ne öğrettiği üzerinde durulur ve ortamın düzeni konusunda hassasiyet duyulur. Nesnelerin estetik ve anlamlı bir biçimde dizilmesine dikkat edilir (Tarr, 2001). Renklerin dinginliği ve doğal ışık dengesi oldukça önemlidir. Şık tasarımın önemsendiği ortamlar akla ve göze hitap edecek şekilde düzenlenmektedir. Şıklığın yanı sıra rahatlık ve esneklik sağlayabilen ortamlar düzenlenmektedir. Ortamın konuşması ve yaşanırılığı simgelemesi önemlidir. Bu sebeple hemen her duvarda çocukların proje çalışmalarına, sanat etkinlik örneklerine rastlamak mümkündür (İnan, 2017). Çevreyi çocukların öğrenmesine katkısı olan üçüncü bir öğretmen olarak gören yaklaşım, çevrenin çocuklar tarafından nasıl algılandığı ve anlamlandırıldığı üzerinde durur (Strong Wilson & Ellis 2007). Elde edilen üründen çok öğrenme sürecinin önemine inanan bu yaklaşımda sanata ve sanat etkinliklerine ayrıca önem verilmektedir (Gandini, 1993). Bu sebeple Reggio Emilia eğitim ortamlarına, çocukların sanatlarını rahatça ortaya çıkarabilecekleri geniş kapsamlı atölyeler de dahil edilmiştir. Farklı atölyelerin iç içe bulunduğu Reggio Emilia eğitim ortamları aynı zamanda atölyeler topluluğu olarak da adlandırılmaktadır. Eğitim ortamlarında mini atölyelerin bulunmasının çocukların sanat deneyimlerini ve yaratıcılıklarını destekleyeceğine inanılmaktadır. Mini atölyelerin yanı sıra eğitim ortamlarında bir de büyük atölyeler vardır ve eğitim ortamlarının tamamlayıcısı olarak görülür (Hanna, 2016).

Reggio Emilia eğitim ortamlarında aynalara rastlamak mümkündür. Doğal ışık yansımalarına yardımcı olan farklı açılara sahip aynalar (üçgen biçimde, konveks ve

konkav gibi) çocuğun kendini çalışmaları sırasında gözlemlemesine olanak sağlar. Ayrıca ‘piazzza’ adı verilen merkezi büyük bir alanda konumlandırılmış mekanlar vardır. Bütün okulun kesişme noktası olduğu için gelişimlerin ilişkisini simgelediği düşünülen piazzalar, çocukların sosyalleşmesini, grup çalışmalarını, etkileşim içerisinde olmalarını sağlar (Sivri Gökmen, 2014).

2.2.5 Pedagojik Dokümantasyon Yöntemi

Reggio Emilia yaklaşımını özel kılan, eğitimde geri bildirim sağlayan ‘dokümantasyon’ sistemidir. Çocukların dikkat çekici derecede yaratıcı çalışmalarını destekleyen yaklaşım; bu çalışmaların geri bildirim sağlayabilmesi için bir yol olan pedagojik dokümantasyon yöntemlerini geliştirmiştir. Pedagojik dokümantasyon çocukların çalışmalarını yürütürken söylediği, yaptığı, dikkat ettiği her şeyin kayıt altına alınmasıdır (Kirk, 2012). Öğrenmelerin görünür kılınması anlamına gelen dokümantasyon, bir sonuç uygulaması olmanın aksine sürecin kendisidir ve sürekli dinamik bir yapıdadır (Hartman, 2007). Dokümantasyon yöntemi; öğretmenin dikkatini çocuklara ve çocukların yapmış olduğu her eyleme yöneltmesidir. Reggio Emilia yaklaşımının kalbi olarak adlandırılan dokümantasyon yöntemi, öğretmenlerin çocukların öğrenme süreçlerini ortaya çıkarmalarına olanak sağlar (Sivri Gökmen, 2014). Yaklaşım; öğrenme süreçlerinin çocuk, öğretmenler ve aile ile beraber değerlendirilmesi gerektiğini savunur. Pedagojik dokümantasyon da bu değerlendirmenin yapılabilmesine olanak sağlar (Kelemen, 2013). Bu yöntem ile çocukların gelişimleri kayıt altına alınır ve gelişim yolculuğunda öğretmenlere rehberlik eder. Dokümanlar sadece gelişim hakkında bir fikir aracı değil, yenilikleri doğuran bir mekanizmadır (Falk & Darling Hammond, 2009). Pedagojik dokümantasyon, Reggio Emilia yaklaşımının oldukça önem verdiği yeniden kurgulama, yorumlama ve değerlendirme döngüsüne hizmet ettiğinden dolayı ayrıca

bir öneme sahiptir (Fraser & Gestwicki, 2002). Çocukların ilgi ve isteklerini gözlemleyerek keşfetmelerine yardımcı olan dokümantasyon yöntemi, öğretmenlerin programlarını geliştirmesine katkı sağlar (Given, Kuh, Leeleenan, Mardel, Reddit ve Twombly, 2009). Dokümantasyon yöntemi, çocukların kendilerini ifade ediş yolları olan 'yüz dili'nin sergilenmesinin ve anlamlandırılmasının bir yoludur (Hansen, 2012).

2.2.6 Pedagojik Dokümantasyon Araçları

Pedagojik dokümantasyon araçları öğrenme sürecini görünür kılmaya yardımcı olur. Bu görünür kılma süreci panel, bülten ve portfolyo yardımı ile gerçekleşir.

Panel, gerçekleşen etkinliklere yönelik fotoğrafların bulunduğu materyallerdir. Öğrenme sürecine dair fotoğrafların yanı sıra ortaya çıkan ürünler, çocuklar arasında ki diyaloglar ve öğretmen notları da panel yolu ile sergilenir (Mitchell, 2010). Bu sürecin paylaşılması çocuk-aile-öğretmen arası etkileşim sağlar. Paneller sürecin görünür kılınmasına yardımcı olduğundan dolayı öğretmenlerin kendi değerlendirmelerini yapabilmelerine de yardımcı olur (Liljestrand & Hammarberg, 2017).

Bülten, pedagojik dokümantasyon yönteminde öğrenme ve öğretme süreçlerini görünür kılmaya yardımcı bir diğer araçtır. Haftalık ve aylık olacak şekilde düzenlenmektedir. Öğretmenlerin hazırlamış olduğu haftalık ya da aylık bültenlerde, süreç boyunca gerçekleşen etkinlikler, etkinlik amaçları ve ailelere yönelik notlar yer alır. Genelde aylık olarak hazırlanan bültenler süreç değerlendirmesinde büyük resmi göstermeye yardımcı etkili bir araçtır (Pedagojik Dokümantasyon Projesi, 2014).

Portfolyo, çocuğun kapsamlı bir şekilde tüm öğrenme yaşantılarını ve ortaya koymuş olduğu ürünlerin kronolojik bir sıra ile dosyalanması işlemidir (Deniz Kan, 2007). Çocuğun gelişiminin tarihsel olarak incelenmesine yardımcı olur. Çocuğun

gelişim alanlarına yönelik öğretmen notları, etkinlikler sırasında yapılan gözlemler ve anekdot kayıtlar portfolyolarda yer alır (Seitz & Bartholomev, 2008).

2.3 İlgili Araştırmalar

Bu araştırma, pedagojik dokümantasyon araçlarının öğrenme ve öğretme süreçlerine etkililiğinin çocuk, anne-baba ve öğretmen bakış açısına göre incelenmesi amacıyla yürütülmüştür. Temelini Reggio Emilia yaklaşımından alan pedagojik dokümantasyon yöntemine yönelik çalışmalara gerek ulusal alan yazında gerekse uluslararası alan yazında az sayıda rastlanılmaktadır. Alan yazın incelemesi yapıldığında, yapılan çalışmalarda pedagojik dokümantasyon yönteminin aile katılımına etkisi, öğrenme ve öğretme süreçlerinin planlanmasına etkisi gibi birçok çeşitli değişkene göre incelendiği görülmektedir. Uluslararası alan yazında ve ulusal alan yazında gerçekleşen araştırmalar tarihsel sıra ile aşağıda sunulmuştur.

Sussna (1995) araştırmasını İtalya'daki Reggio Emilia okullarında oldukça başarılı olan pedagojik dokümantasyon yöntemlerinin Amerika Birleşik Devletleri'nde başarılı bir biçimde kullanılıp kullanılmayacağı sorusunu araştırmıştır. Araştırmada vaka çalışması yaklaşımı kullanılmıştır. 4 okul öncesi öğretmenine dokümantasyon tekniklerinin teorisi ve uygulaması ile ilgili 7 oturum eğitim verilmiş ve eğitim sonrası öğretmenler gözlemlenerek eğitim almayan öğretmenlerle karşılaştırılmıştır. Pedagojik dokümantasyon eğitimi alan öğretmenlerin, eğitim sürecini takiplerinde kolaylık sağlamasına ve Reggio Emilia eğitimcilerinin çocuğun imajı olarak savunduğu güçlü, yetenekli, yetkin gibi imajlara olumlu bakış açısı geliştirdikleri sonucuna ulaşılmıştır.

MacDonald'ın (2007) yayınlamış olduğu araştırmada, 6 okul öncesi sınıfında 6 ay sürmüştür. Araştırmada veriler nitel yöntemler ile elde edilmiştir. Reggio Emilia temelli pedagojik dokümantasyon yönteminin eğitim sürecini şekillendirici bir

değerlendirme aracı olma potansiyelini değerlendirmek amaçlanmıştır. Bu çalışmanın devamı niteliğinde planlanmış bir diğer araştırmada ise, MacDonald ve Hill (2018) pedagojik dokümantasyon yönteminin güncel bir değerlendirme yöntemi olarak kullanıldığını tartışmaktadır. Nitel bir çalışma yürütülmüştür. Araştırmaya 3 okul öncesi öğretmeni katılmıştır. Araştırma sonunda öğretmenlerin pedagojik dokümanları öğrenmeleri anlamlandırmak, çocukların fikirlerini ve etkinliklerini paylaşmak gibi birçok farklı şekilde kullandıkları ortaya konulmuştur.

Kline (2008) Öğrenimi Görünür Kılma Projesi'ni açıkladığı makalede proje kapsamında katılımcı öğretmenlerin panel hazırlama sürecinde panel hazırlamada zorluk yaşadıkları, panel yapım sürecinin katılımcıları bir etkileşim içerisinde olmaya teşvik ettiği ve katılımcıların panelin en büyük yararını öğrenme süreçlerini aile ve idareciler ile paylaşabilme kolaylığı sağlaması ve sürece dair kanıt niteliği taşıması olarak tanımladıkları belirtilmiştir. Araştırmada panel yapım sürecinin öğretmenlere yararları açıklanmıştır.

Yu (2008) gerçekleştirmiş olduğu araştırmasında, Reggio Emilia yaklaşımını ve pedagojik dokümantasyon yöntemini detaylı şekilde açıklamıştır. Okul öncesi eğitim kurumlarında sanat öğretmeni olarak çalışan araştırmacı pedagojik belgelerin pratiği nasıl etkilediğini incelemiştir. Gözlem yolu ile elde ettiği verilerden, belgelerin öğretmenlere çocuk niyetlerini ve eylemlerini dinlemeyi, görmeyi, gözlemlemeyi ve yorumlamayı kolaylaştırdığını aynı zamanda öğretmenlerin basit sergileme çalışmaları yapmaktan uzaklaştıkları sonucuna ulaşmıştır.

Bowne, Cutler, DeBates, Gilkerson ve Sremmel (2010), okul öncesi öğretmen adaylarının işbirlikçi diyalog ve pedagojik dokümantasyon araçlarına yönelik algı ve düşüncelerini saptamak amacıyla nitel bir araştırma gerçekleştirmişlerdir. Araştırmanın veri toplama süreci 2007-2009 yılları arasında yürütülmüştür.

Araştırmanın sonucunda okul öncesi öğretmen adaylarının pedagojik belgelere değer verdikleri fakat süreç olarak ne anlama geldiğini tam anlamlandıramadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmanın sonunda öğretmen adaylarının pedagojik dokümantasyon araçlarına yönelik olumlu tutum geliştirmelerini ve anlamlandırmalarını sağlamaları için çeşitli eğitimler düzenlenmesi önerilerinde bulunulmuştur.

Sevey (2010) araştırmasını Reggio Emilia Yaklaşımı uygulanan bir üniversite anaokulunda katılımcı gözlemci olarak gerçekleştirmiştir. Araştırmanın amacı pedagojik dokümantasyonun eğitimdeki rolünü daha iyi anlamaya çalışmak, Reggio Emilia yaklaşımını ve pedagojik dokümantasyonun rolünü açıklamak ve çocukların düşünme süreçlerini geliştirmek olarak açıklanmıştır. Araştırmacının 9 hafta süren etkinlik ve uygulamaları sonrasında yavaş yavaş kullanım ve dikkatin arttığı, çocukların düşünme sürecine olumlu yönde etki sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

Wien, Guyevskey ve Berdoussis (2011) okul öncesi ve ilköğretim öğretmenlerinin pedagojik dokümantasyon ile çalışmayı nasıl öğrendiklerinin tartışıldığı çalışmalarında, belgeleme alışkanlıklarını geliştirmek, faaliyetlerin anlatılmasında açık ve anlaşılır olmak, grafik göstergelerin görsel okuryazarlığını keşfetmek, çocukların öğrenme süreçlerini görünür kılmak, daha fazla yorumlama ve müfredata karar verme amacıyla görünür teorileri başkaları ile paylaşmak olarak adlandırdıkları 5 bölümü ana hatlarıyla açıklamışlardır. Öğretmen görüşmeleriyle elde ettikleri verilerden yola çıkarak öğretmenlerin pedagojik dokümantasyonların değerini teorik olarak kavradıkları fakat pratik olarak kullanımda zorluklar yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Alvestad ve Sheridan (2014) yayınladıkları makalelerini Norveçli okul öncesi öğretmenlerinin öğrenme süreçlerini planlaması ve belgelendirmesine odaklanmış bir araştırma projesine dayandırdıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin süreci planlama,

dokümantasyon ile ilgili deneyimlerini ve ne gibi zorluklar yaşadıklarını araştırmak amaçlanmıştır. Sonuçlar, ğretmenlerin çocukların farklı içerik alanlarındaki öğrenmeleri ve gelişmeleri hakkında bilgi sahibi olmak için ne tür bir belgeye ihtiyaç duymaları gerektiği üzerinde düşünmelerini vurgulamaktadır.

Emilson ve Samuelsson (2014) araştırmalarını pedagojik dokümantasyon sürecinde okul öncesi öğretmenleri ile çocuklar arasındaki iletişimi araştırmak amacı ile gerçekleştirmiş. ‘‘Pedagojik dokümantasyon sürecinde ğretmen ve ocuk arasındaki iletişimi karakterize eden nedir?’’ ve ‘‘Pedagojik dokümanların odağı nedir?’’ araştırma sorularını oluşturmuştur. Araştırmanın örneklemini 1-3 yaş arası 30 ocuk ve 7 okul öncesi öğretmenidir. Veriler 157 dakikalık video kayıtlarının analizi ile elde edilmiştir. Araştırmada pedagojik belgelerin başarı odaklı olduğu ve ocuk-ğretmen arası iletişimin amacının çocukların belirli şeyleri yapmalarını sağlamak yönünde olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Fleck, Richmond, Sanderson ve Yacovetta'nın (2015) Amerika'da gerçekleştirmiş olduğu araştırmada erken çocukluk eğitiminde pedagojik dokümantasyon araçlarının ocuk ve anne arasındaki iletişimi destekleyip desteklemeyeceğinin anlaşılması amaçlanmıştır. 30 okul öncesi çocuğu ve anneleri ile yürütülmüş olan çalışmanın sonucunda pedagojik dokümantasyon araçlarının iletişimi arttırdığı ve annelerin okul ile iş birliği sağlamasına etkisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Anne-ocuk arası sohbetin, dokümantasyon yönteminin aktif olmadığı zamana kıyasla daha fazla olduğu saptanmıştır.

Rintakorpi ve Reunamo (2016) Finlandiya' da pedagojik dokümantasyon ile ilgili yapılan nitel çalışmalara destek olmak amacı ile Finlandiya'da 13 belediyede toplam 2889 çocuğun, 194 anaokulunun ve 179 Erken ocukluk Eğitimi ve Bakımı (EÇEB) ekibinin katıldığı bir araştırma gerçekleştirmişlerdir. Araştırmada

dokümantasyonun henüz tam olarak kullanılmadığı bulgusuna ulaşılmıştır. Çok fazla belge kullanan öğretmenlerin kendi performanslarından memnun oldukları, büyük yaş grubu çocuklarında pedagojik dokümantasyon yöntemlerinin daha fazla kullanıldığı ve öğretmenlerin pedagojik dokümantasyon kullanımına yönelik olumlu görüş geliştirdikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Avusturalya Kuzey Tazmanyada Reynolds ve Duff'un (2016) gerçekleştirmiş olduğu araştırmada; çocukların pedagojik dokümanlar yoluyla öğrenmelerini paylaşan eğitimcilerin ve ailelerin algılarını, inançlarını, deneyimlerini belirlemek amaçlanmıştır. Araştırmada veriler anket yolu ile elde edilmiştir. Araştırmaya 37 aile katılmıştır. Araştırma sonucunda ailenin okul ile iş birliğine teşvik edilmesi, okul-aile arasında daha güçlü bağlantıların kurulmasının sağlanmasının yanı sıra belgelenmiş olan çalışmaların aileler ile paylaşılması durumunda çocukların kendileri ile gurur duyması gibi pozitif duygular geliştirdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Finlandiya'da Rintakorpi'nin (2016) deneysel bir vaka çalışması olarak yürüttüğü çalışmada, Erken Çocukluk Eğitimi ve Bakımı'nın (EÇEB) değerlendirilmesinde ve geliştirilmesinde pedagojik dokümanların etkisini tartışmak amaçlanmıştır. 35 okul öncesi öğretmeni ile gerçekleşen araştırmada, "Okul öncesi öğretmenleri EÇEB uygulamalarında dokümantasyonu kullanırken ne gibi zorluklar yaşamaktadır?" ve "EÇEB belgelerinin toplumsal geçerlik üzerinde etkileri nelerdir?" sorularına cevap aranmıştır. Sonuç olarak ise pedagojik belgelerin, öğretmenlerin profesyonel olarak güçlenmelerini sağlandığı ve EÇEB'i çocuklar ve ebeveynler için görünür kılmada etkili olduğu, aynı zamanda dokümantasyon araçlarının öğretmenlerin öğrenme süreçlerini planlama ve geliştirmelerine yardımcı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Konu ile ilgili ulusal alan yazına örnek olarak, Eren'in (2007) portfolyo değerlendirmesinin okul öncesi öğretmenleri üzerine etkilerini analiz etmek amacı ile yapmış olduğu araştırmada, 10 okul öncesi çocuğu ve aileleri ve 6 okul öncesi öğretmeni araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Veriler gözlem, görüşme ve anket yolu ile elde edilmiştir. Vaka çalışması olarak yürütölen çalışma bir yıl sürmüştur. Araştırma sonucunda okul öncesi öğretmenlerinin portfolyo kullanımına karşı olumlu tutumları olduğu saptanmış ve okul-aile arasında bir köprü görevi görebileceği vurgulanmıştır.

Buldu'nun (2010) 6 okul öncesi sınıfında, 6 okul öncesi öğretmeni, 141 okul öncesi çocuğu ve 67 ebeveyn ile gerçekleştirmiş olduğu çalışmada; gözlem, yarı yapılandırılmış görüşmeler ve veli anketleri ile veriler toplanmıştır. Araştırma, pedagojik dokümantasyonun ne derecede biçimlendirici olduğu, pedagojik belgelerin biçimlendirici bir değerlendirme aracı olarak okul öncesi öğretmenlere ne derecede faydalı olduğu, okul öncesi çocukların öğrenmelerine ne gibi katkıda bulunduğu ve pedagojik dokümantasyonların ebeveynlere çocuklarının öğrenmelerini anlamalarında ne şekilde yardımcı olduğu sorularına cevap aranmıştır. Pedagojik dokümantasyonun okul öncesi öğretmenleri tarafından kolay benimsenmesinin ve uygulanmasının zor olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Aynı zamanda araştırmada özellikle çok kültürlü eğitim ortamlarında pedagojik dokümantasyon yönteminin öğrenme ve öğretim sürecine yarar sağladığı saptanmıştır. Araştırma sonrasında ebeveynlerin öğrenme sürecine dair farkındalık kazanması sağlanmıştır.

Dereli (2013) çalışmasını, temelini Reggio Emilia yaklaşımdan alan pedagojik dokümantasyon eğitiminin okul öncesi öğretmenlerinin tutumlarına ve öğrenci merkezli uygulamalara yönelik görüşlerini belirlemek amacı ile gerçekleştirmiştir. Araştırma karma yöntemle dayalı olarak yürütölmüştür. Araştırma

sonucunda ise eğitime katılan öğretmenlerin tutumlarının olumlu yönde değiştiği gözlenmiştir ve pedagojik dokümantasyon yöntemlerinin demokratik okul öncesi ortamları oluşturulmasında etkili bir yöntem olduğu sonucu elde edilmiştir.

Buldu, Şahin ve Yılmaz (2018) pedagojik dokümantasyonun öğrenme ve öğretme süreçlerine ve değerlendirme aşamalarına yararını, çalışmaya dahil olan öğretmenler gözünde değerlendirmeyi amaçlamıştır. Araştırma olgubilim çalışması olarak yürütülmüştür. 3 yıl süren araştırmaya toplamda 9 okul öncesi eğitim kurumu, 22 okul öncesi öğretmeni, 231 çocuk ve ebeveyn katılmıştır. Araştırma sonucunda pedagojik dokümantasyon uygulamalarının çocukların olumlu duygular geliştirmelerinde etkili olduğu, çocukları sorumluluk almaya teşvik ettiği, çocuklar arası iletişimde artış olduğu ve dil gelişiminin desteklendiği sonuçlarına ulaşılmıştır. Araştırma sonucundan yola çıkılarak okul öncesi öğretmenlerine; eğitim ortamlarının düzenlenmesi, aile, öğretmen, çocuk arası etkileşimin çok yönlü olarak desteklenmesi ve gerekli eğitimler yoluyla pedagojik yeterliliklerini arttırmaya yönelik öneriler sunulmuştur.

Güneş'in (2018) nitel bir çalışma olarak yürüttüğü araştırmasında okul öncesi dönemde pedagojik dokümantasyon yöntemlerinin geliştirilmesi ve kullanılmasının aile katılımına etkisi incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini 12 çocuk ve annesi oluşturmuştur. Araştırma kapsamında araştırma öncesi ve sonrası aileler ile görüşme yolu ile veri toplanmıştır. Araştırma öncesinde ailelerin pedagojik dokümantasyon ve işlevlerine ilişkin tanım yapmakta zorlandıkları verilerine ulaşırken, bir dönem (6 ay) süren uygulamalar sonrası aileler tarafından pedagojik dokümantasyon araçlarının işlevlerinin anlaşıldığına yönelik veriler elde edilmiştir. Araştırmada elde edilen bulgulardan yola çıkılarak, pedagojik dokümantasyon yöntemleri yoluyla ailelerin okul öncesi eğitim hakkında bilgi düzeylerinin ve çocukların öğrenme süreçlerine dair

bilgilerinin arttığı gözlemlenmiştir. Ayrıca aile-okul arasındaki etkileşimi olumlu yönde desteklediği sonucuna ulaşılmıştır.

Bölüm 3

YÖNTEM

3.1 Araştırma Deseni

Bu araştırma; Reggio Emilia Yaklaşımında pedagojik dokümantasyon yönteminin uygulama okulundaki mevcut durumunun belirlenmesi, pedagojik dokümantasyon yönteminin öğrenme ve öğretme sürecindeki etkililiğinin çocuk, anne-baba ve öğretmen bakış açısına göre incelenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bu araştırma nitel araştırma yöntemlerinden eylem araştırması desenine göre yürütülmüştür. Birden fazla bilinmeyen olduğu durumlarda nitel araştırma yöntemlerini kullanmak araştırmanın yürütülmesi ve verilerin doğru biçimde elde edilmesini kolaylaştırır (Patton, 2014). Nitel araştırma, araştırmanın derinlemesine incelenmesine ve toplanacak verileri niteliksel olarak zengin olmasına olanak sağlayacağından, yürütülen çalışmada; birden fazla birden fazla bilgi kaynağından veri elde edilmesine fırsat tanıyan eylem araştırması deseni kullanılmıştır. Eylem araştırması; araştırmacının doğrudan uygulamanın içinde yer alarak, yapılan uygulama ile ilgili verileri sistemli bir biçimde toplanması ve analiz edilmesi süreci olarak tanımlanmaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2016). Eylem araştırması; eğitimsel yeniliklerin geliştirilmesine, uygulanmasına ve uygulama sonrası değerlendirilmesine fırsat tanır (Baysal & Ocak, 2018). Beyhan (2013) eylem araştırmasını; yaparak öğrenmek olarak tanımlamaktadır.

3.2 Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu; 2018-2019 eğitim ve öğretim yılında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı Gazimağusa ilçesinde yer alan bir anaokulu bu okulda görev yapmakta olan 2 okul öncesi öğretmeni, 17 çocuk ile orta ve üst sosyoekonomik statüde 17 veli oluşturmuştur. Çalışma kapsamında yer alan 17 çocuğun yaşları, 48-56 ay arasında değişmektedir. Çalışma grubu kolay ulaşılabilir durum örnekleme ile belirlenmiştir. Araştırmaya hız kazandırmak ve araştırmacının çalışma koşulları nedeniyle erişimi açısından pratikliği sağlamak amacı ile bu yol tercih edilmiştir. Katılımcı öğretmenlere ilişkin demografik bilgiler Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1: Katılımcı Öğretmenlerin Demografik Özellikleri

Katılımcı Öğretmen	Yaş	Eğitim Durumu	Cinsiyet	Meslek Yılı
Ö1	32	Lise	Kadın	18
Ö2	29	Lise	Kadın	15

3.3 Veri Toplama Araçları

Araştırmada gözlem ve görüşme yöntemleri bir arada kullanılmıştır. Birden fazla yöntem ile çok yönlü verilerin toplanmasına olanak sağlayan eylem araştırması deseni zengin bir veri havuzu sunulması amacı ile tercih edilmiştir.

3.3.1 Kayıt Defteri Günlüğü

Araştırmanın yürütüldüğü anaokulunda, mevcut durumun saptanması, uygulama sürecinin takibi ve çocukların pedagojik dokümantasyon uygulamaları sürecine yanıtların kaydedilmesi amacıyla yansıtıcı günlük kullanılarak gözlem kayıtları tutulmuştur. Araştırmanın tamamına ait gözlem notları yansıtıcı günlük

yöntemi ile günlük olarak not edilmiştir. Araştırmacı notları ve gözlemlerinin yer aldığı günlüklerde araştırmacının bireysel notları ve açıklamaları da yer almaktadır.

3.3.2 Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu

Araştırmacı tarafından oluşturulan ve alan uzmanı bir öğretim üyesinin değerlendirmesi sonrasında iki ayrı yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Bu formlarda öğretmen ve anne-babalara sürecin öncesi ve sonrasının değerlendirilmesine yardımcı olacak şekilde 5 adet açık uçlu soru sorulmuştur (Ek: 7 ve Ek: 8). 2 okul öncesi öğretmeni ve 17 anne-babayla yapılan görüşmeler katılımcıların gönüllülük esasına bağlı olarak gerçekleştirilmiştir.

3.3.3 Demografik Bilgi Formu

Araştırmanın temel değişkenlerinden olan okul öncesi öğretmenlerinin yaşı, öğrenim durumu, meslekteki yılı ve cinsiyet bilgilerinin elde edilmesi için kullanılmıştır (Ek: 8).

3.4 Verilerin Toplanması

Araştırma; tez yöneticisinin, uygulama okulunda vermiş olduğu aile eğitimi sırasında çalışmanın ve araştırmacının anne-babalara ve öğretmenlere detaylı biçimde tanıtılmasıyla başlamıştır. Araştırmacı 6 Mayıs 2019 – 31 Temmuz 2019 tarihleri arasında 3 ay boyunca Pazartesi ve Salı günleri olmak üzere haftada 2 gün uygulama okulunda bulunmuştur. Araştırma ilk olarak 2 sınıfta yürütülmeye başlanmış, çocukların çoğunluğunun haziran ayından sonra okula devam etmemesiyle birlikte birleştirilmiş olan tek bir sınıfta yürütülmüştür. Araştırma kapsamında doğal gözlemler yoluyla yansıtıcı günlük tutulmuştur. Gözlemler haftanın 2 günü, günde birer saat olmak üzere toplamda 1440 dk olmak üzere gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın ilk haftasında araştırmacı, aileler ile tanışmış ve gönüllü katılım formları kendilerine verilmiştir. Gönüllü katılım formlarının onaylanması işlemi ve

araştırmanın hazırlık ve başlangıç aşamasının tamamlanmasından sonra pedagojik dokümantasyon uygulamalarına başlanmıştır. Hazırlık ve başlangıç aşaması yaklaşık 3 hafta sürmüştür. Hazırlık ve başlangıç aşaması; çocukların araştırmacıyı sınıf ortamında benimsemesi ve kabul etmesi, araştırmacının çocukları tanınması, araştırmacının mevcut durumu kavrayabilmesi ve geliştireceği pedagojik dokümantasyon yöntemlerine olan ihtiyacın belirlenmesi için gerekli gözlemlerin yapılması süreçlerini içermektedir.

Uygulama aşamasında araştırmacı tarafından Reggio Emilia yaklaşımı felsefesine uygun, sürecin çocuk tarafından yönlendirildiği etkinlikler planlanmıştır. Etkinlikler fotoğraflar, videolar ve anekdot notlar ile dokümente edilmiştir. Etkinlikler süresince çocukların arasında geçen diyaloglar, çocukların paylaşmış olduğu kişisel fikirler not edilmiştir. Çocuklara yönelik bireysel notlar ve etkinlikler portfolyolara eklenerek haftalık olarak aileler ile paylaşılmıştır. Aynı zaman da etkinlikler ve süreç çocuklarla beraber hazırlanan panellerde sunulmuştur. Öğrenme sürecini ve gelişiminin yer aldığı aylık bültenler hazırlanmış aile ve öğretmenler ile paylaşılmıştır.

Uygulamalar sonrası değerlendirme ve analiz aşamasında sürece yönelik değerlendirmelerin yapılabilmesi için anne-babalar ve öğretmenler ile görüşmeler yapılmıştır. 5'er sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanırken izin veren anne-babalardan ses kayıtları alınmıştır. Bu görüşme formları, araştırmaya ailelerin ve okul öncesi öğretmenlerinin de katıldığı bölüm olması sebebiyle araştırmanın daha kapsamlı olmasını sağlayacağından ailelerin ve öğretmenlerin kendilerini rahat hissedecekleri ve yanıt verebilecekleri görüşme ortamlarının hazırlanmasına dikkat edilmiştir.

3.5 Etkinlik Planı

Araştırma kapsamında, araştırmacı tarafından hazırlanmış ve uygulama okulunda gerçekleştirilmiş olan 6 etkinliğin içerikleri ile fotoğrafları tarihsel sıraya göre sunulmuştur.

Etkinlik: 1	Etkinlik Tarihi: 3.6.2019
Etkinlik Adı: Doğayı Keşif	Etkinlik Türü: Fen, Doğa ve Çevresel Farkındalık Öğrenme Alanı

Öğrenme Çıktıları

- Doğal ve sosyal çevresindeki değişimleri merak eder aktif biçimde araştırır. (PÇ 3, PÇ 12)
- Canlı ve cansız varlıkların özelliklerini inceler. (PÇ 3, PÇ 12)
- Çevreye ve doğaya ilişkin sorumluluklarını kavrar. (PÇ 1, PÇ 7, PÇ 9, PÇ 11)
- Gözlem yapma, soru sorma ve neden-sonuç ilişkileri kurma vb. temel araştırma tekniklerini uygulama yeterliği kazanır. (PÇ 5, PÇ 6, PÇ 12)

Etkinlik İçeriği

Çocuklarla birlikte ‘doğa’, ‘çevre’ konuları üzerine bir sohbet başlatıldı. “Doğa denilince aklınıza neler geliyor?”, “Doğada neler var?”, “Çevre denince aklınıza ne geliyor?”, “Sizin çevrenizde neler var?” gibi sorular yöneltildi. Çocukların sorulara vermiş oldukları bazı ifadelere örnek olarak, ‘*Piknik yapılır öğretmenim biz nenemle pikniğe gittiğimizde çiçek toplamıştık. Denize girdik. Nenem bize yemiş aldı.*’, ‘*Babamla ava ormana ava gittik ormanda kuşlar vardı.*’ cevapları gösterilebilir. Her çocuğun söz hakkı almasına özen gösterilmiştir. Sohbetin devamında birlikte

bahçeye çıkıp doğa gözlemi ve analizi yapma fikri ortaya atıldı. Çocukların da onayının alınmasıyla birlikte süreç planlanarak bahçeye çıkıldı. Her çocuk bahçede incelemek istediği alana doğru yöneldi. Çocuklar kendi seçtikleri arkadaşları ile çalışma grubu oluşturdular. Çocukların bahçede en sık “yapraklar, çimen, karıncalar” gibi çeşitli varlıklara odaklandıkları gözlemlendi. Gözlem ve incelemelerden sonra çocuklar ile gözlemleri hakkında sohbet edildi; “Yaprak nedir?, Ağaç nedir?, Ağaçlar nerelerde vardır?” gibi sorular yöneltilerek çocuklar sohbeta teşvik edildi. Çocukların gözlemlere yönelik verdikleri cevaplardan ortaya çıkan ve en çok ilgi uyandıran varlığın sınıf öğretmenin bulmuş olduğu “kurumuş ateş böceği ve salyangoz kabuğu” olduğu ortaya çıktı. Çocukların ilgilerine yönelik kurumuş ateş böceği konusunda sohbeta devam edildi. Sınıfa dönüldüğünde kurumuş ateş böceğinin okulun bahçesine nasıl gelmiş olduğuna dair fikirler ortaya atıldı. Çocukların bu konuda vermiş oldukları cevaplara örnek olarak; *“Evini kaybettiği için buraya gelmiş olabilir.”*, *“Uzaydan buraya düşmüş olabilir”*, *“Annesi onu okula getirmiştir.”* ifadeleri verilebilir. Kurumuş ateş böceği ve salyangoz kabuğu sınıfta çocukların seçmiş olduğu dolabın üzerine yerleştirilerek etkinlik sonlandırıldı.

Etkinliği Fotoğrafları

Görsel 1: Doğayı Keşif Etkinliği

Görsel 2: Doğayı Keşif Etkinliği

Görsel 3: Doğayı Keşif Etkinliği

Görsel 4: Doğayı Keşif Etkinliği

Etkinlik: 2

Etkinlik Tarihi: 4.6.2019

Etkinlik Adı: Doğanın Renkleri

Etkinlik Türü: Fen, Doğa ve Çevresel Farkındalık Öğrenme Alanı

Öğrenme Çıktıları

- Doğal ve sosyal çevresindeki değişimleri merak eder aktif biçimde araştırır. (PÇ 3, PÇ 12)
- Canlı ve cansız varlıkların özelliklerini inceler. (PÇ 3, PÇ 12)
- Çevreye ve doğaya ilişkin sorumluluklarını kavrar. (PÇ 1, PÇ 7, PÇ 9, PÇ 11)
- Gözlem yapma, soru sorma ve neden-sonuç ilişkileri kurma vb. temel araştırma tekniklerini uygulama yeterliği kazanır. (PÇ 5, PÇ 6, PÇ 12)

Etkinlik İçeriği

‘Doğayı Keşif’ etkinliği anımsanarak bir sohbet ortamı oluşturuldu. Doğa gezisi sırasında karşılaşılan varlıklar, nesnelere hakkında tekrar sohbet edildi. “Doğada neler görmüştük?, Kurumuş ateş böceğini hatırlıyor musunuz?, Salyangoz kabuğu nasıldı?, Salyangoz kabuğu neden kurumuştur?” benzeri sorularla devam edildi. Çocuklar sınıfta dolabın üzerine koymuş oldukları ateş böceği ve salyangozu tekrar masanın üzerine getirerek incelediler ve konu hakkında bir sohbet başlattılar. ‘*Hala yaşıyor mu öğretmenim?*’, ‘*Yaşasa hareket ederdi*’ gibi ifadeler kullandılar. Sohbetin devamında araştırmacı tarafından “Peki doğada karşımıza çıkan nesnelere renkleri nelerdi?” sorusu ile çocukların dikkatlerini doğadaki renklere çevirmesi sağlandı. Çocukların renklerle ilgili düşüncelerini paylaştılar. Çocukların renklerle ilgili vermiş oldukları cevaplara bazı örnekler; “*Benim en sevdiğim renk mavi*”, “*Çimenlerin, yaprakların renkleri hep yeşil*”, “*Ateş böceğinin rengi kırmızıydı*” şeklindedir. Bir sonraki aşamada her çocuk kendi seçtiği renkte bir not kâğıdı aldı ve bahçeye çıkıldı. Not kâğıdındaki renkle aynı olan varlıkları bulup not etmeleri istendi. Yapraklarla kahverengi ve yeşil

kağıtlar, pembelerle çiçek yapraklarını eşleştirdiler. Renk eşleme süreci bittikten sonra tutulan notlar üzerine değerlendirmeler yapıldı. Çocuklara, “Çiçeklerin pembe dışında hangi renklerde olabilir?, Sadece kuruyan yapraklar mı kahverengi olur?” gibi sorular yöneltildi. Çocukların yöneltilen sorulara vermiş oldukları bazı yanıtlar şu şekildedir. “Ben bir kere beyaz çiçek gördüm öğretmenim, babam anneme beyaz çiçek almıştı”, “Öğretmenim bizim bahçemizde kırmızı çiçekler var”, “Öğretmenim kuruyan kahverengi yapraklar çıtır çıtır ses çıkartıyorlar”.

Etkinlik Fotoğrafları

Görsel 5: Doğanın Renkleri Etkinliği

Görsel 6: Doğanın Renkleri Etkinliği

Görsel 7: Doğanın Renkleri Etkinliği

Etkinlik: 3

Etkinlik Tarihi: 5.6.2019

Etkinlik Adı: Yağmur Damlaları

Etkinlik Türü: Yaratıcı ve Estetik

Gelişim Öğrenme Alanı

Öğrenme Çıktıları

- Yaratıcı etkinlikleri yoluyla kendini serbestçe ifade etmekten keyif alır. (PÇ 3, PÇ 5)
- Yaratıcı etkinlikler yoluyla yaşlıları ve yetişkinlerle etkileşime girer ve sağlıklı ilişkiler kurar. (PÇ 1, PÇ 5, PÇ 6, PÇ 8, PÇ 9)
- Yaratıcı etkinlikler ile ilgili duygu ve düşüncelerini ifade eder. (PÇ 5)
- Yaratıcı etkinlikler yoluyla farklılıklara tolerans geliştirir. (PÇ 6, PÇ 10, PÇ 11)
- Estetik değerleri korur. (PÇ 1, PÇ 10, PÇ 11)
- Yaratıcı etkinlikler yoluyla yaşlıları ve yetişkinlerle etkileşime girer ve sağlıklı ilişkiler kurar. (PÇ 1, PÇ 5, PÇ 6,PÇ 8,PÇ 9)

Etkinlik İçeriği

‘Doğa’ temasından yola çıkarak çocuklara doğa olayları hakkında “Yağmur nasıl yağar?”, “Gök gürlemesi nasıl olur?”, “Rüzgâr esmesi nedir?” gibi sorular yöneltildi. Çocukların bilgi düzeyleri ve deneyimlerini paylaşmaları beklendi. Çocuklar; “*Bir keresinde yağmur yağarken şimşek çakmıştı, her yer gündüz gibi olmuştu*”, “*Yağmur yağarken babamla dışarıda top oynamıştık*” şeklinde cevaplar verdiler. Sohbet sonrasında çocuklarla beraber çember oluşturuldu ve drama için ısınma çalışması yapıldı. (Müzik eşliğinde hızlı-yavaş yürüme). Esas çalışma da birer yağmur damlası olduklarını hayal etmeleri istendi ve istedikleri gibi, istedikleri yere yağmaları beklendi. Bazı çocuklar yavaş yağmur yağdığını söyleyerek yavaşça zıpladılar, birkaçı çok hızlı yağmur yağdığını ve hiç durmayacağını söyleyerek daha hızlı zıpladı ve elleriyle eşlik ettiler. Rahatlama çalışması için çocuklar oldukları yere

uzandılar. Bütün yağmur damlalarının sessiz sakin bir göle düştüğünü ve o gölün suyuyla süzöldüklerini, hızlı bir yağmur tanesi göle düştüğü anı, yavaş düştüğünde çıkarttığı sesi hayal ederek çalışma sonlandırıldı.

Etkinlik Fotoğrafları

Görsel 8: Yağmur Damlaları Etkinliğı

Görsel 9: Yağmur Damlaları Etkinliği

Görsel 10: Yağmur Damlaları Etkinliği

Etkinlik: 4	Etkinlik Tarihi: 24.6.2019
Etkinlik Adı: Kahraman Can	Etkinlik Türü: Dil, İletişim ve Okuma Yazmaya Hazırlık Öğrenme Alanı

Öğrenme Çıktıları

- Gereksinimlerini belirtmek, duygu ve düşüncelerini paylaşmak için dili bir iletişim yolu olarak kullanır. (PÇ 4, PÇ 5, PÇ 6)
- Günlük yaşam deneyimlerini (dinlediklerini/izlediklerini) farklı yollarla ifade eder. (PÇ 4, PÇ 5, PÇ 6)
- Türkçeyi kurallarına uygun biçimde kullanma çabası gösterir. (PÇ 4)
- Görsel-teknolojik okur-yazarlık geliştirir. (PÇ 12)
- Farklı ortamlarda duyduğu kavramları günlük yaşamında kullanarak sözcük dağarcığını geliştirir. (PÇ 4)

Etkinlik İçeriği

Yemyeşil yaprakları var, yiyenleri güçlü yapar. (ıspanak), Elimde kat kat ateşte pat pat (mısır), Bir bacağı var, bir de şapkam. (mantar) bilmeceleri ile etkinliğin hazırlık aşaması tamamlandı. Sonrasında araştırmacının daha önceden hazırlamış olduğu hikâye kartları dağıtılarak çocukların inceleyebilmesi için süre verildi. Çocukların resimleri incelemelerinden sonra araştırmacı “Zamanın birinde Can diye bir çocuk varmış. Can çok akıllı, çok güçlü, çok tatlı bir çocukmuş ve çok sağlıklı beslenirmiş. Can çikolata, kola, cips ya da hamburger yemek istediğinde annesine danışarak, annesinin verdiği ölçüde yermiş. Bu sebeple Can, sebze ve meyvelerin dost olarak onların gizli ormanını keşfetmiş. Ama ne yazık ki bu ormanı zararlı yiyecekler ele geçirmiş. Can’ın çok sevdiği sebze ve meyveler ondan yardım istemiş. Bunu duyan Can ormana doğru hemen yola koyulmuş.” Olarak başlayan hikayeyi anlatmaya

başladı. Hikaye resimlerinin geçişlerinde masal kahramanının yapmış olduğu seçimlere çocukların yön vermesine fırsat tanındı. Etkinlik sırasında çocukların hikaye ile ilgili vermiş olduğu bazı yönergeler şu şekildedir. “ *Can ineğin verdiği sütü içsin öğretmenim kolları güçlü olur*”, “ *Dibine kola dökülen ağaç devrilirse üzülür ormanı kurtaramaz*”. Sağlıklı beslenen bir kahramanın, dostu olan ormanı zararlı yiyeceklerin işgalinden kurtarmaya çalışırken başından geçenleri konu alan hikâyenin tamamlanması ile beraber etkinlik sonlandırıldı.

Etkinlik Fotoğrafları

Görsel 11: Kahraman Can Etkinlik Fotoğrafı

Görsel 12: Kahraman Can Etkinlik Fotoğrafi

Görsel 13: Kahraman Can Etkinlik Fotoğrafi

Etkinlik: 5

Etkinlik Tarihi: 25.6.2019

Etkinlik Adı: Neşeli Mutfak

Etkinlik Türü: Fen, Doğa ve Çevresel

Farkındalık Öğrenme Alanı

Öğrenme Çıktıları

- Duygu ve davranışlarını bağımsız biçimde düzenler ve yönetir. (PÇ 7, PÇ 8, PÇ 10)
- Bedenini kullanarak fiziksel etkinliklere katılır. (PÇ 2, PÇ 7)
- Günlük yaşam deneyimlerini (dinlediklerini/izlediklerini) farklı yollarla ifade eder. (PÇ 4, PÇ 5, PÇ 6)
- Gereksinimlerini belirtmek, duygu ve düşüncelerini paylaşmak için dili bir iletişim yolu olarak kullanır. (PÇ 4, PÇ 5, PÇ 6)

Etkinlik İçeriği

Çocuklarla en sevdiği yiyeceklerin neler olduğu ile ilgili bir sohbet başlatıldı. Çikolata, süt, elma, patates kızartması gibi cevaplarla, ara öğün için tatlı topları yapma fikri ortaya atıldı. Çocukların üzerinde plan yapmaları, fikir belirtmeleri için zaman tanındı. Daha önce mutfak deneyimleri olup olmadığı soruldu. Birkaç çocuğun annesiyle mutfakta birlikte kek, poğaçaya yaptıklarını ve yemek hazırlanırken masanın kurulmasından yardımcı olduklarını söylediler. Hep beraber mutfağa gidildi ve malzemeler (yulaf, süt, kakao ve muz) incelendi. Yapılacak karışıma hangisinden ne kadar koyulacağı üzerine tartışıldı. Sütün daha fazla koyulması gerektiği söylendi ve karışımda sütün fazla olmasından dolayı istenilen kıvam tutmadı ve mutfak ablasının fikriyle beraber karışıma bisküvi de eklendi. Atıştırmalık topların yuvarlanması ve bisküvi üzerinde yuvarlanması işlemi çocuklarla beraber tamamlandı. Atıştırmalıkları yerken ‘‘Sütü daha az koysak ne olurdu?’’, ‘‘Bisküvi tadını sizce değiştirdi mi?’’ gibi sorular yöneltildi. Çocukların süreci değerlendirmelerine rehberlik edildi. Çocukların vermiş oldukları cevaplara ilişkin ifadelerinden bazıları; ‘‘Öğretmenim süte bisküviyi

batırınca eridi”, “Öğretmenim muzun tadı çok güzeldi” şeklinde cevaplar verildi.

Etkinlik çocukların atıştırma alışkanlıklarını yemesi ile sonlandırıldı.

Etkinlik Fotoğrafları

Görsel 14: Neşeli Mutfak Etkinliği

Görsel 15: Neşeli Mutfak Etkinliği

Görsel 16: Neşeli Mutfak Etkinliği

Görsel 17: Neşeli Mutfak Etkinliği

Etkinlik: 6

Etkinlik Tarihi: 2.7.2019

Etkinlik Adı: Kaynayan Makarnalar

Etkinlik Türü: Yaratıcı ve Estetik

Gelişim Öğrenme Alanı

Öğrenme Çıktıları

- Yaratıcı etkinlikleri yoluyla kendini serbestçe ifade etmekten keyif alır. (PÇ 3, PÇ 5)
- Yaratıcı etkinlikler yoluyla yaşlıları ve yetişkinlerle etkileşime girer ve sağlıklı ilişkiler kurar. (PÇ 1, PÇ 5, PÇ 6, PÇ 8, PÇ 9)
- Yaratıcı etkinlikler ile ilgili duygu ve düşüncelerini ifade eder. (PÇ 5)
- Yaratıcı etkinlikler yoluyla farklılıklara tolerans geliştirir. (PÇ 6, PÇ 10, PÇ 11)
- Estetik değerleri korur. (PÇ 1, PÇ 10, PÇ 11)
- Yaratıcı etkinlikler yoluyla yaşlıları ve yetişkinlerle etkileşime girer ve sağlıklı ilişkiler kurar. (PÇ 1, PÇ 5, PÇ 6,PÇ 8,PÇ 9)

Etkinlik İçeriği

‘‘Neşeli Mutfak’’ etkinliği anımsanarak mutfakta pişen yemekler üzerine bir sohbet başlatıldı. Herkesin en sevdiği yemeği anlatmaları tarif etmeleri beklendi. ‘‘kolakas, pirinç pilavı, makarna, pizza’’ gibi cevapların sonrasında drama etkinliği ısınma çalışması için, ağaçta istedikleri meyvenin olduğunu hayal etmeleri ve en tepeden onu almaları için uğraşmaları söylenerek çocukların zıplaması, eğilmesi sağlandı. Esas çalışma olarak kendimizi suda kaynayan makarna olarak hayal ettiler. Kaynama hızı ve şeklini çocukların istedikleri şekilde canlandırması istenildi. Etkinlik sırasında çok fokurdayan makarnalar, yeni kaynamaya başlamış makarnalar ve soğuk sudaki makarnalar gibi yönergeler kullanıldı. Her çocuk servis tabağındaki şeklini alarak oldukları yere uzandı, çocukların birkaçı spagetti, birkaçı kelebek, biri ise düdük makarna olduğunu belirtti. Rahatlama çalışmasıyla beraber etkinlik tamamlandı.

Etkinlik Fotoğrafları

Görsel 18: Kaynayan Makarnalar Etkinliği

Görsel 19: Kaynayan Makarnalar Etkinliği

Görsel 20: Kaynayan Makarnalar Etkinliği

3.5.1 Bülten Örneği

Bültenler araştırmacı tarafından aylık olarak hazırlanmıştır. Bültenlerde; bir ay boyunca yapılan etkinliklerin fotoğrafları, etkinlik süreçlerine dair bilgiler, ayın teması ve amaç-kazanımlara dair bilgilendirmeler yer almaktadır. Bültenler aile ve öğretmenlerle paylaşılmıştır.

DOğADA KEŞİF

- Çocuklar ile doğa da yaşayan canlılar hakkında sohbet edildi.
- Her çocuk söz hakkı aldı.
- Bahçede çocuklarla beraber bir keşif planı yapıldı.

Okul bahçesinde bulunan ağaçlık alanda çocukların doğa da vakit geçirmeler, çevreyi tanımaları amaçlandı.

HAZİRAN AYI BÜLTENİ

Her çocuk etkinlik süresince çalışma alanını ve çalışma grubunu kendi belirler.

KAZANIM VE GÖSTERGELER

- Sorumluluklarını yerine getirir.
  - Sorumluluk almaya istekli olduğunu gösterir.
  - Sorumluluklar yerine getirilmediğinde olası sonuçları söyler.
  - Çevresinde gördüğü güzel ve rahatsız edici durumları söyler
  - Çevresini farklı biçimlerde düzenler.
  - Çevredeki güzelliklere değer verir.
- Dikkatini çeken nesne/durum/olayı ayrıntılarıyla açıklar.
  - Dinlediklerini/izlediklerini açıklar.
  - Dinlediklerini/izlediklerini hakkında yorum yapar.

Etkinlik sonrası bahçede bulunan çocukların en çok dikkatini çeken "Kurumuş Ateş Böceği" ve "Salyangoz" sınıfı getirilir. Hangi tür canlı sınıfa ait oldukları ve nasıl yaşadıkları hakkında bilgiler verilir. Çocukların soruları cevaplanır. Sorulara birlikte cevap aranır.

DOĞADA Kİ RENKLER

- Bir önce ki doğa keşfiniz hakkında sohbet yoluyla tekrar edilir ve hatıratımlar sağlanır.
- Sohbet eğitimi yöntemlendirmesiyle beraber "Renklere" yönlendirilir.
- Her çocuk renkler hakkında fikirlerini dile getirir.
- "Doğa da hangi renkler var?" sorusu sorularak çocuklara dikkatmeleri için zaman tanır.
- Tekrar bahçeye çıkıp inceleme yapmaya karar verilir.
- Her çocuk kendi seçtiği renkte bir not kağıdını alır ve bahçede aynı renkte olan bir nesne bulmaya çalışır.

YAĞMUR DAMLALARI (Drama Çalışması)

- Haziran ayı teması olan "Doğa'dan yola çıkarak çocuklarla doğa olayları ile ilgili bilgi düzeylerini ölçecek sorular yöneltilir.
- Yağmurun yağması, gök gürültüsü, şimşek çakması, rüzgar esmesi gibi olaylarla ilgili deneyimlerini paylaşmalarına fırsat tanır.
- İnanma Çalışması: müzik eşliğinde hızlı-yavaş yürütme yaparak gerçekleştirilir.
- Yağmur damlaları olduklarını hayal etmeleri ve istedikleri şekilde, istedikleri yere yağdıklarını hayal edip canlandırmaları istenerek esas çalışma gerçekleştirilir.
- Rahatlama çalışması için çocuklar oldukları yere uzanır. Bütün yağmur damlalarının sessiz sakin bir göle dönüştüğünü ve o gölün suyuyla sınırladıklarını hayal ederek çalışma sonlandırılır.

Drama, çocukların spontan oyunlarında ortaya çıkan, katılımcıların sanatsal duyarlılığını, kendi, başka insanlar ve dünya hakkındaki bilgilerini artırarak ve hayal gücünü geliştirerek öğrenme aracıdır.

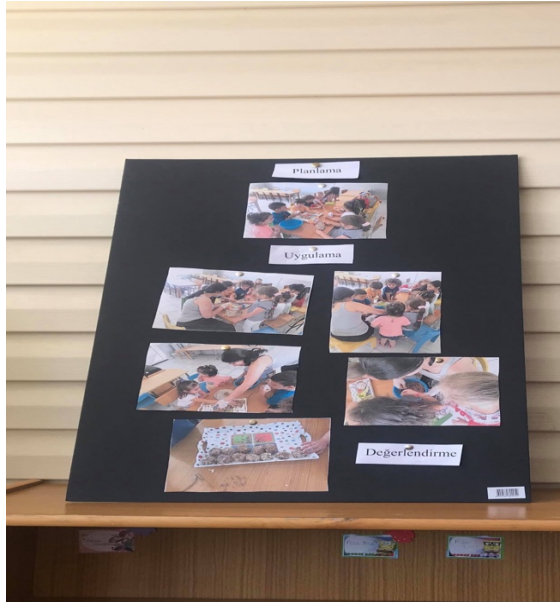
Şekil 1: Haziran ayı bülten örneği.

3.5.2 Panel Örneği

‘Neşeli Mutfak’ ve ‘Doğa Keşfi’ etkinliklerinin yer aldığı paneller çocuklarla beraber hazırlanmış ve sürece dair bilgilendirme ve yorum çocuklar tarafından yapılmıştır.

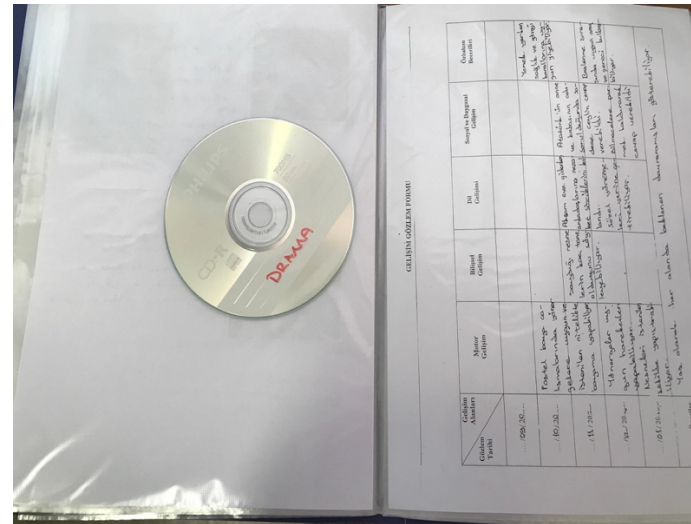
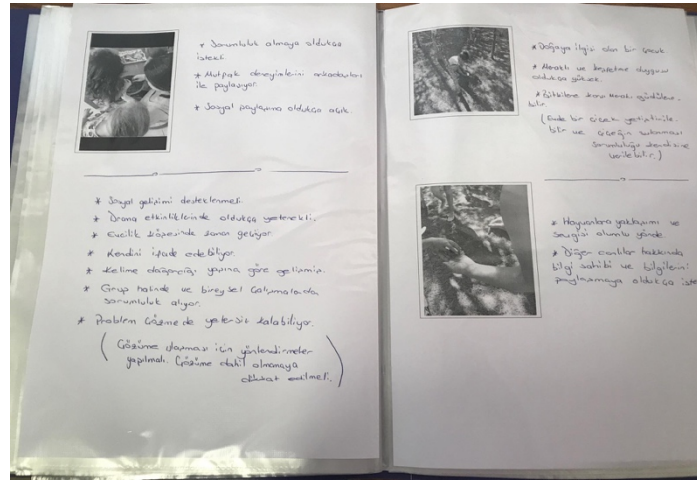
Şekil 2: Doğa keşfi panel örneği.

Şekil 3: Neşeli mutfak panel örneği.

3.5.3 Portfolyo Örneği

Araştırma kapsamında; araştırmacının sınıfta yapmış olduğu gözlemler, anekdot kayıtlar, yapılan etkinliklere ve süreçlere dair bilgilendirmeler, çocukların gelişim alanları ile ilgili bilgilendirmeler, desteklenecek alanlara yönelik tavsiyelerin ve yer aldığı portfolyolar hazırlanmıştır. Portfolyolar haftalık olarak ailelerle paylaşılmıştır.

Şekil 4: Portfolyo örneği.

3.6 Gözlem ve Görüşme Verilerinin Analizi

Araştırmanın gözlem verilerinin belgelenmesi yansıtıcı günlük yöntemi ile sağlanmıştır. Yansıtıcı günlükte yer alan verilerin analiz edilmesi doküman incelemesi yöntemi ile gerçekleşmiştir. Araştırmada bir diğer veri toplama aracı ise katılımcı 2 okul öncesi öğretmeni ve 17 anne-babaya uygulanmış olan öğretmen ve anne-babalara ayrı olmak (EK8 - EK9) üzere 5'er sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formudur. Doküman ve görüşmelerden elde edilen verilere içerik analizi uygulanmıştır. İçerik analizi verilerin sistematik olarak açıklanmasını kolaylaştıran bir analiz yöntemidir (Büyüköztürk, Akgün, Demirel, Karadeniz ve Çakmak, 2015). İçerik analizinin ilk basamağı elde var olan verilerin kodlanması işlemidir. Kodlanan verilerden aynı temada olanlarının gruplanması ile beraber temaların açıklanmaya çalışılması ham olan verinin anlamlı hale getirilmesine yardımcı olur (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Kodlama, kelimelerin anlamlı gruplara ayrılmasını sağlar ve elde edilen verilerin daha ekonomik biçimde kullanılmasına yardımcı olur (Miles ve Huberman, 2015). Alan yazındaki bilgilerden yola çıkılarak; yansıtıcı günlükte yer alan veriler ilk olarak kodlanmış ve sonrasında kategorilere ayırarak tema gruplandırmaları yapılmıştır.

3.7 Geçerlik ve Güvenirlik

Gözlemlerden ve görüşmelerden elde edilmiş olan tüm veriler, ham hali ile araştırmacı ve tez yürütücüsü tarafından paralel olarak kodlanmıştır. Kodlanan verilere Miles ve Huberman'ın (1994) güvenirlilik hesaplaması için önermiş olduğu (Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı) / Görüş Birliği = Güvenirlilik formülü uygulanarak güvenirlilik hesaplaması yapılmıştır. Formül uygulaması sonucunda araştırmanın güvenirliliği %87 olarak hesaplanmıştır. Miles ve Huberman'ın (1994) önerdiği güvenirlilik formülünde sonucun %70'in üzerinde çıkması halinde araştırma güvenilir sayılmaktadır. Bu

nedenle kodlanan ham verilerin formüle edilmesiyle elde edilen sonuç, araştırma için güvenilir kabul edilmiştir.

3.8 Araştırmanın Etik Prosedürü

Araştırmanın gerçekleştirilmesi için, uygulama yapılması planlanan anaokulu yönetim kurulu ile Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı'ndan gerekli izinler (EK1) alınmıştır. Uygulama sonrası anne-babalar ve öğretmenler ile gerçekleştirilecek olan görüşme formu soruları araştırmacı tarafından oluşturulmuş, alanında uzman bir öğretim üyesinin değerlendirmesi sonrasında gerekli düzenlemelerin yapılmasıyla hazırlanmıştır. Araştırmanın gerçekleştirileceği eylem planının hazırlanması sonrasında Doğu Akdeniz Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu yönetmeliği gereği, araştırma etik izni (EK2) alınmıştır.

Gerekli izinlerin tamamlanması işlemleri sonrasında, uygulamalara henüz başlanmadan öğretmenler ve anne-babalar tez yürütücüsünün vermiş olduğu seminerde araştırma hakkında bilgilendirilmiştir. Katılımcı 2 öğretmen, 17 anne-baba ve 17 çocuk için Katılımcı Bilgi ve Bilgilendirilmiş Onam Formu (EK4 - EK5) ile gerekli izinler alınmıştır. Ayrıca araştırmacı öğretmen, anne-babalar ve çocukları çalışmadan istedikleri an ayrılacakları konusunda bilgilendirmiştir. Araştırma kapsamında verilerin sunulması sırasında katılımcıların gizlilik haklarının ihlal edilmemesi için katılımcı 2 öğretmene Ö1 ve Ö2, katılımcı anne ve babalara A1, B2, A3, A4, A5, B6, A7, A8, B9, A10, A11, A12, A13, A14, A15, A16, A17 şeklinde kod isimler kullanılmıştır.

Bölüm 4

BULGULAR

Araştırmanın gerçekleştiği 6 Mayıs 2019-31 Temmuz 2019 tarihlerinde sınıf içerisinde yapılan gözlemler, 29-30 Temmuz 2019 tarihlerinde veliler ve öğretmenlerle yapılan görüşmelerden elde edilen veriler bu bölümde ele alınmıştır. Tablolarda “n” gözlem yolu ile elde edilen durumlar ve görüşmeler yolu ile elde edilen görüşleri ifade etmektedir.

4.1 Pedagojik Dokümantasyon Uygulamalarının Seçilen Okuldaki Mevcut Durumuna Yönelik Bulgular

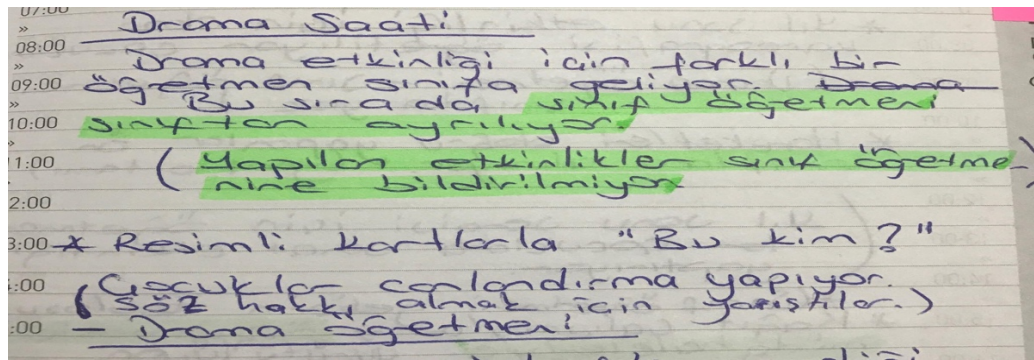
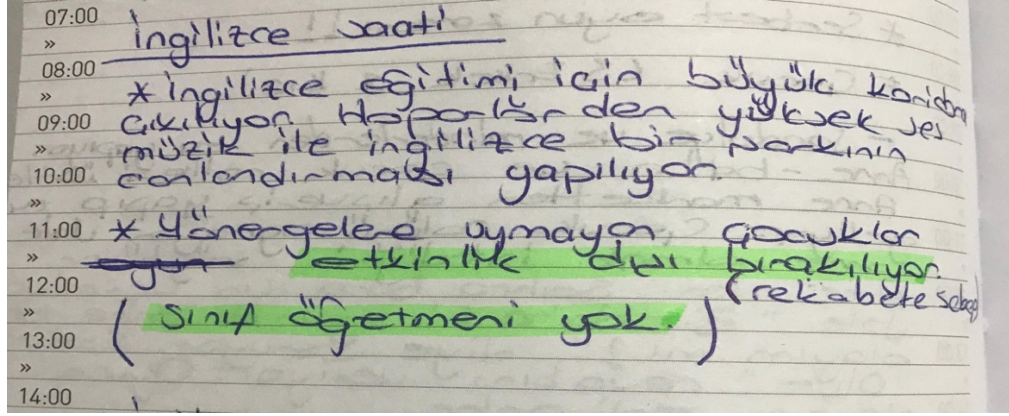
Tablo 2: Sınıf İçi Mevcut Duruma İlişkin Bulgular

Kategori 1	Mevcut Durum	n
Tema 1	Ürün Dosyaları/Gelişim takibi	18
Tema 2	Güncel Pano Yok	12
Tema 3	Yapılandırılmış Program	12
Tema 4	Serbest Oyun Zamanı Sınırlı	11
Tema 5	Öğretmenler Arası İletişim Yok	7
Tema 6	Rekabet Ortamı	7
Tema 7	Müdahale/Ceza	5

Tablo 2’de mevcut durum kategorisi altında sunulan, araştırmanın gerçekleştiği sınıftaki pedagojik dokümantasyon uygulamaları öncesi mevcut durumu yansıttığı düşünülen durumlar temalara ayrılmıştır. Temalar incelendiğinde sınıf içi genel iklimde geleneksel eğitim anlayışının etkin olduğu düşünülmektedir.

Sınıf içi genel duruma yönelik araştırmacının yansıtıcı günlüğünde yer alan bazı ifadeler şu şekildedir. “ Her çocuğun yapmış olduğu kağıt üstü etkinliklerin yer aldığı bir klasörü var. Sınıf öğretmeni iki haftada bir aileler ile paylaşıldığı bilgisini verdi. Etkinlik dışında çocuklara yönelik gözlem ya da bilgi notları paylaşılmadığı söylendi. ”, “ Drama etkinliği için ayrı bir öğretmen sınıfa geldi. Drama öğretmeni geldiğinde sınıf öğretmeni dışarı çıktı. Etkinlikle ilgili sınıf öğretmeni bilgilendirilmedi. Etkinlikte resimli kartlar yardımı ile çocuklar canlandırma yaptı. Canlandırma yapmak için çocuklar birbiri ile yarıştı. Drama öğretmenin -otur, -sıranı bekle gibi yönergelerine uymayan çocuklar bir diğer drama saatinde sevdiği arkadaşı ile yan yana oturmama cezası aldı.”, “ Drama öğretmeni yıl somu gösterisi için çocuklara dans koreografisi öğretiyor. Hareketleri doğru yapan çocuklar ön sıralara alınıyor. Drama öğretmeni tarafından hareketleri doğru yapan çocuklara puan veriliyor.”, “ 09.30 serbest oyun saati. Sınıfa girdiğimde çocuklardan biri -etkinlik yok! Oyun saati diyerek üzerime koştu. Etkinlik yapmayacağımızı söylediğimde beni oyunlarına dahil ettiler.”, “ Sınıf öğretmenlerinin gelişim takibini +,- olarak yaptıkları bir gelişim tabloları var. Kendi takip tabloları olduğu ve aile ile paylaşılmadığı bilgisini verdiler.”, “ Okulun orta alanında her sınıfa ait bir pano var. Sınıf öğretmenleri panolarda etkinlik kağıtlarının sergilendiği bilgisini verdiler.”

4.2 Anne-Babaların Pedagojik Dokümantasyona Yönelik Genel Görüşleri

Araştırmanın alt problemlerinden biri "Pedagojik dokümantasyon yöntemine anne-babaların yaklaşımı nasıldır?" olarak belirtilmiştir. Alt probleme yanıt bulabilmek adına anne-babalara yarı yapılandırılmış görüşme soruları yöneltilmiştir. Görüşmelerden elde edilen cevaplara kodlama, kategorileştirme ve temalara ayırma aşamaları uygulanarak içerik analizi yapılmıştır.

Anne-babalara yöneltilen sorular aşağıda belirtildiği şekildedir:

- 1- Pedagojik dokümantasyon uygulamaları hakkında genel düşünceleriniz nelerdir?

- 2- Pedagojik dokümantasyon uygulamaları çocuğunuzun gelişimini takip edebilmenizde sizce etkili oldu mu?
- 3- Pedagojik dokümantasyon uygulamaları sonucunda çocuğunuzda fark ettiğiniz değişimler oldu mu? Bu değişimler neler? Açıklayınız.
- 4- Pedagojik dokümantasyon uygulamaları çalışmalarını süresince sizin anne-baba olarak katılımınız nasıldı?
- 5- Pedagojik dokümantasyon uygulamaları çalışması sonrası çocuğunuzun gelecek vizyonu için neler katmak istersiniz?

Elde edilen yanıtlara uygulanan içerik analizi sonuçları Tablo 2, Tablo 3, Tablo 4, Tablo 5 ve Tablo 6’te gösterilmiştir.

Tablo 3: Anne-Babaların Pedagojik Dokümantasyon Hakkındaki Genel Görüşleri

Kategori 1	Genel Görüşler	n
Tema 1	Bilgi Verici ve Yararlı Bir Yöntem	23
Tema 2	Başlangıçta Bilgim Yetersizdi	6
Tema 3	Geri Bildirimler Yararlıdır	6
Tema 4	Süreç İçinde Bilgi Sahibi Olmaya Başladık	8

Anne-babaların ‘‘Pedagojik dokümantasyon uygulamaları hakkında genel düşünceleriniz nelerdir?’’ sorusuna vermiş olduğu yanıtların içerik analizi Tablo 3’de sunulmuştur. Bilgi verici ve yararlı bir yöntem teması altında alt tema olarak, çocuğu tanımaya yardımcı olması, çocuğun sorumluluk duygusunun gelişmesi ve aile içi iletişimin artmasına yararlı olması yönlerine vurgu yapmışlardır. Süreç içinde bilgi

sahibi olmaya başladık teması altında alt tema olarak süreci anlamaya çaba gösterdiklerini belirtmişlerdir.

Temalar incelendiğinde ailelerin pedagojik dokümantasyon ile ilgili ön bilgi sahibi olmadıkları ve araştırma süresince bilgi edinmeye başladıklarını bildirdikleri görülmektedir. Çocukların okulda ki öğrenme süreçlerine anne-baba olarak dahil olabilmelerine yardımcı bir yöntem olduğu ve sürece yönelik bilgilerinin bu yöntem ile artmasını olumlu karşıladıklarını belirtmişlerdir.

Pedagojik dokümantasyona yönelik anne-babaların görüşlerine ilişkin bazı ifadeler şu şekildedir. ‘‘Çocuğumuz hakkında bilgilendirilmek güzel ve bu durumu yararlı buluyoruz. Okulda sürekli yazma çizme yapılmadığını görmüş olduk.’’A10, ‘‘ Bizlere bilgi verdiği için mutluyum. Okulda öğrendiklerinden haberdar oluyoruz ve evde de devam ettirme ya da tekrarlama şansımız oluyor. Geri dönüşlerle hafta da bir tekrarlıyoruz.’’A16, ‘‘ Bizlere faydası vardır çünkü bilgileniriz. Çocuğum ne yapar? Ne eder? diye merak ederdik ve artık birçoğunu görürüz.’’A17, ‘‘Çok bir bilgim yoktu açıkçası. Çocuğum okulda yaptığı etkinlikleri haftada bir ya da iki defa eve getirmesiyle göre göre bilgi sahibi olmaya başladık.’’A1

A7
1. soru: Bilgilenenit, çocuğumuzu tanımanit ve ev dışında okulda nele yaptığını bilmenit için faydalı olduğunu düşünüyorum. Bizim için en abşelir ola boy çocuğumuzu çok yönlü tanımaniti sağladı. Yapılan aktivitelerin çocuğumuzu ne kattığını görüyoruz.

Tablo 4: Anne-Babaların Pedagojik Dokümantasyonun Çocukların Gelişimini İzlemeleri Üzerine Görüşleri

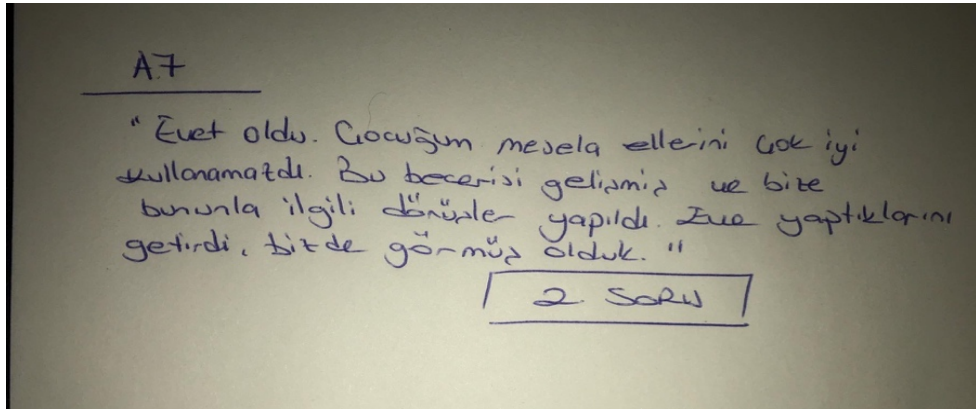
Kategori 2	Etkileri Üzerine Görüşler	n
Tema 1	Etkili Olduğunu Düşünüyorum	40
Tema 2	Geri Dönütler Yardımcı Oldu	2
Tema 3	Okul-aile Etkileşimi Sağladı	3
Tema 4	Süreklilik Sağlıyor Olmasını Etkili Buluyoruz	1

Tablo 4’de anne-babaların “ Pedagojik dokümantasyon uygulamaları çocuğunuzun gelişimini takip edebilmenizde sizce etkili oldu mu?” sorusuna verdiği yanıtların içerik analizinden elde edilen kategori ve temalar yer almaktadır. Etkili olduğunu düşünüyorum teması altında alt tema olarak, çocuğun gelişimi hakkında bilgi sağlaması, gelişimi takip edebilirliği sağlaması, gelişim hakkında farkındalık kazanılmasına yardımcı olması, yararlı ve faydalı bir yöntem olması ve çocuğun sorumluluk almasına yardımcı olması yönleri üzerinde durulmuştur.

Anne-babaların vermiş olduğu cevaplardan elde edilen temalara bakıldığında pedagojik dokümantasyonun çocukların gelişimini takiplerine olumlu etkisinin vurgulandığı görülmektedir. Olumsuz bir görüşe rastlanılmamıştır. Farkındalıklarının arttığı, geri bildirimlerin gelişim takibini kolaylaştırmaya yardımcı olduğu, okul-aile arası iletişimin arttığı vurgulanmıştır. Çocukların öğrenme süreçlerine ilişkin herhangi bir cevaba rastlanılmamıştır.

Anne-babaların pedagojik dokümantasyonun çocukların gelişimini izlemelerine etkileri üzerine görüşlerine yönelik bazı ifadeleri şu şekildedir. “ *Evet oldu. Çocuğum içine çok kapanık ve utanır ama okulda böyle değilmiş bunu gördük.*

Bunları görmemiz için çok iyi oldu içimiz rahatladı, düşünürdük ki okulda arkadaşlarına karşı da sessiz kalır ezilir.” A8, “Evet, çok yoğun çalışıyoruz ve bu sayede her şeyden haberdar olduk. Bizimde çocuğu sizin gözünüzden görebilmemize yaradı.” B9, “Çocuğumuz çok hırçındır ve paylaşmayı sevmez bunun için çok çabaladık. Bu süreçte çok faydası oldu bize. Sınıf içerisinde kurallara uyması gerektiğini ve arkadaşlarıyla birlikte ortak kullanım alanlarının olması sırayla bir şeyler yapmaya çalıştığını görmemizi sağladı.” A14, “Evet, tabi ki oldu şöyle söyleyeyim çocuğum çok tabletle oynardı ve elinden almaya çalıştığımızda küserdi. Okuldan gelen kağıtlarda çiçek alıp bir sorumluluk vermemiz istenirdi. Yaptık ve öğretmeni sürekli onu sulamasını söylemiş o çiçeği beslemek çocuğuma iyi geldi ve tablettan uzaklaştı verilen görev ise suyunu verdiğinde kâğıda gülücük yapmaktı ama o küçük uğraş bile onu tablettan uzaklaştırmaya yardımcı oldu.” A16 verilebilir.

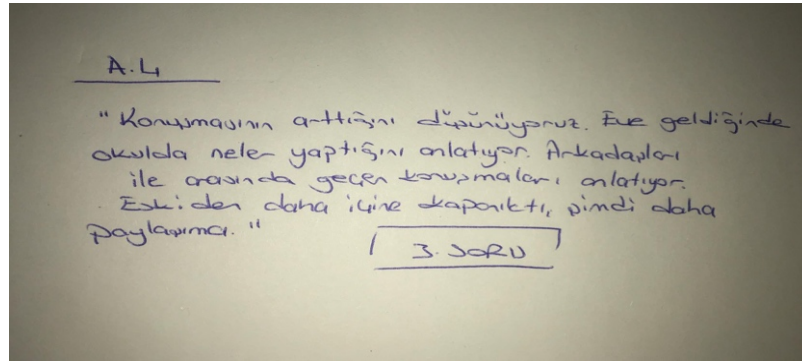
Tablo 5: Anne-Babaların Pedagojik Dokümantasyon Uygulamaları Sonrası Çocuklarında Fark Ettikleri Değişimler Üzerine Görüşleri

Kategori 3	Değişimler Üzerine Görüşler	n
Tema 1	Davranışsal Gelişime Katkıları Oldu	18
Tema 2	Sürece Aile Olarak Katılmamızı Sağladı	3
Tema 3	İlgilerini Fark Etmemize Yardımcı oldu	1

Tablo 5’de anne-babaların ‘‘Pedagojik dokümantasyon uygulamaları sonucunda çocuğunuzda fark ettiğiniz değişimler oldu mu? Bu değişimler neler? Açıklayınız.’’ Sorusuna vermiş olduğu cevapların analizinden elde edilen kategori ve temalar gösterilmiştir. Temalara bakıldığında çocukta gözlenen olumlu davranış değişikliklerin yoğunlukta olduğu görülmektedir. Davranışsal gelişime katkıları teması altında alt tema olarak, sosyal gelişimin desteklendiği, motor becerilerin gelişimi, sorumluluk duygusunun gelişiminin gözlenmesi ve hayvan korkusunun yenilmesine yönelik vurgular yapmışlardır. Pedagojik dokümantasyonun çocuğa etkilerinin yanı sıra ailenin pedagojik dokümantasyon sürecine katılımının artmasına yönelik bulgulara da rastlanılmaktadır.

Anne-babaların pedagojik dokümantasyon uygulamaları sonrası çocuklarında fark ettiği değişime yönelik bazı ifadeleri şu şekildedir. ‘‘Paylaşma duygumuz çok fazla yoktu bunu aşabildik. Evde yeğenleriyle hiçbir oyuncağını paylaşmazdı. Senin gönderdiğin dosyalarda arkadaşlarımızdan bir şeyler isteyip verdiğini okuyunca çok mutlu olduk.’’ A3, ‘‘Çocuğumuzun müziğe olan ilgisini gördük, öğretmenimizin yapmış olduğu etkinliklere çok istekli katıldı ve evde sürekli okulda öğrendiği şarkıları söylüyor.’’ A5, ‘‘ Sorumluluk duygusu gelişti, gönderdiğiniz etkinlik kağıtlarını akşam geldiğinde bize getirir ve ‘‘Kontrol etmek sizin göreviniz, benim görevim de size

getirmek der. Bu bilinçte olması bizi sevindirir.” A11, “ Evet değişimler oldu şu an evde etrafına bakar ters bir şey varsa düzeltir. Bana yardım eder oldu ve iş bölümü yapıtımızda bize düşen görevleri bile bize hatırlatır hale geldi. Özellikle bahçede ki çiçeklerin sulanması ve temizlenmesi için her hafta sonu babasına hatırlatma yapıyor.” A16 verilebilir.

Tablo 6: Anne-Babaların Pedagojik Dokümantasyon Uygulamaları Sürecine Katılımlarına İlişkin Görüşleri

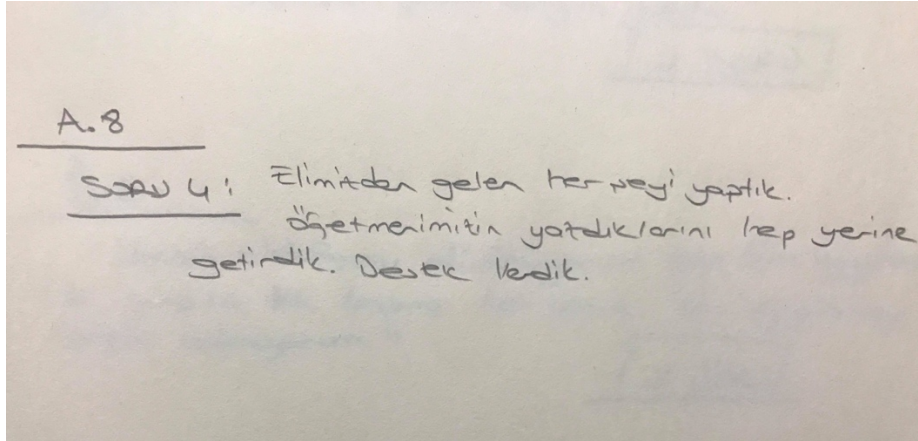
Kategori 4	Katılıma İlişkin Görüşler	n
Tema 1	Katılmaya Gayret Ettik	10
Tema 2	Katılım Gösterdik	9
Tema 3	Çalışmalara Karşı İstekliydik	5

Tablo 6’da anne-babaların “ Pedagojik dokümantasyon uygulamaları çalışmalarını süresince sizin anne-baba olarak katılımınız nasıldı?” sorusuna vermiş oldukları yanıtların analizi sonrasında elde edilen kategori ve temalar gösterilmiştir. Katılım gösterdik teması altında alt tema olarak verimli zaman geçirme ve okul ile birlikte tutarlı ilerlemeye çalışmaya yönelik vurgular yapmışlardır. Temalar

incelendiğinde anne-babalardan az sayıda katıldık değerlendirmesinin elde edildiği, çoğu anne-babanın katılım değerlendirmelerinin çaba ve istek ile sınırlı kaldığı göze çarpmaktadır.

Anne-babaların pedagojik dokümantasyon uygulamaları sürecine katılım değerlendirmelerine yönelik bazı ifadeleri şu şekildedir. “ Verilen görevleri yerine getirdik ve bizde çabaladık eşimle birlikte gezilere çıktık, filmler izledik ve ara dönem tatilinde Türkiye’ye hayvanat bahçesi gezisi için plan yapıyoruz. Tatil planını birlikte hazırlayıp bir mantar pano oluşturduk.” A13, “ Fazla değil ama elimizden geleni yapmaya çalışıyoruz. Kendine dosya hazırladı. Daha çok ablasıyla paylaşıyor bizde katılıyoruz.” A6, “ Biz çok fazla katılamasak da takip ettik, elimizden geldiğinde yapmaya çalıştık. Teşvik ediciliği arttırmak için okulda yaptıkları panodan bizde kendimize yaptık.” A3

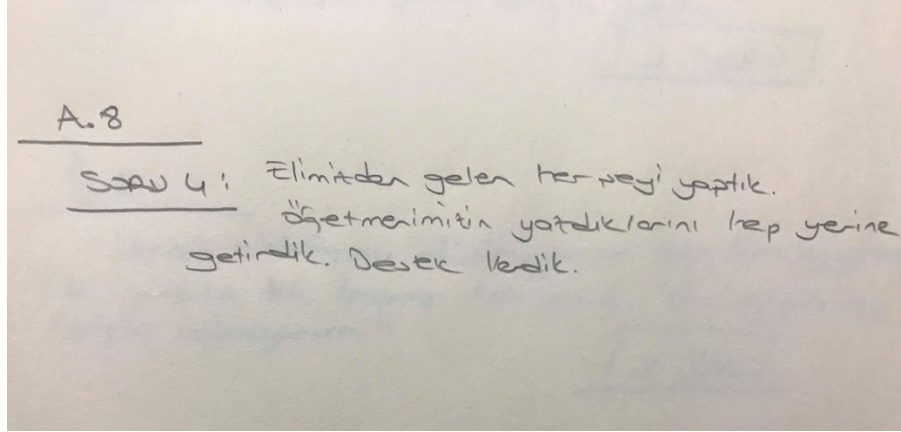

Tablo 7: Anne-Babaların Çocuklarının Gelecek Vizyonları Hakkındaki Görüşleri

Kategori 5	Katılıma İlişkin Görüşler	n
Tema 1	Olumlu Kişilik Özellikleri	35

Tablo 7’de ‘‘Pedagojik dokümantasyon uygulamaları çalışması sonrası çocuğunuzun gelecek vizyonu için neler katmak istersiniz?’’ sorusuna anne-babaların vermiş olduğu yanıtların analizinden elde edilen kategori ve tema gösterilmiştir. Olumlu kişilik özellikleri teması altında alt temalar olarak, sorumluluk, özgüven, bağımsızlık, sorgulayıcı, paylaşımcı, iyimser, araştırmacı, öz farkındalık sahibi, girişken, mutlu, iletişim yeteneği gelişmiş, başarılı, lider ruhlu, saygılı, öz düzenleme, doğa sevgisi yüksek, insancıl, iş birliğine yatkın, sabırlı, anlayışlı ve pozitif özellikler vurgulanmıştır. Alt temalar incelendiğinde ailelerin tamamının çocuklarının istendik kişilik özelliklerini olumlu şekilde betimledikleri görülmektedir. Çocukların vizyonlarına yönelik kendilerine bağımlı ya da negatif sayılabilecek beklentilerinin olmadığı dikkat çekmektedir.

Anne-babaların vermiş olduğu yanıtlara örnek olarak; ‘‘ Kendi mutlu olsun en önemlisi budur bizim için ve sonra kendi işini kendisi görebilen birisi olsun. Ev içerisindeki tutumlarından, kendi arkadaşlarıyla olan konuşmalarından hırslı bir çocuk olduğunu düşünüyoruz. Kendini ilerletmesinde yardımcı olacak şekilde bu özelliğini kullanmasını isteriz.’’ A7, ‘‘ Her anne, baba gibi bizde çocuğumuzun paylaşımcı, iyimser ve kendine yeten birisi olmasını isteriz. En önemlisi de kendinin farkında olan biri olarak yetişmesini isteriz.’’ A4, ‘‘ İşitsel olarak kendini fark etmesi, istekli olması çok güzel bu durumu geliştirmesini çok isteriz. Bu da özgüvenini geliştirecektir diye düşünüyoruz.’’ A5 verilebilir.

4.3 Öğretmenlerin Pedagojik Dokümantasyona Yönelik Genel Görüşleri

Araştırmanın diğer alt problemi ‘‘Pedagojik dokümantasyon yöntemine öğretmenlerin yaklaşımı nasıldır?’’ olarak belirlenmiştir. Alt probleme cevap olacak şekilde öğretmenlerin yaklaşımını çözümleyebilmek adına, öğretmenlere yarı yapılandırılmış görüşme soruları yöneltilmiştir. Sorulara verilen cevaplar kayıt altına alınmıştır. Aile görüşmelerinde de uygulandığı gibi nitel analizin aşamaları uygulanmıştır. Her bir cevap araştırmacı ve alanında uzman bir akademisyen tarafından kodlanarak listeler oluşturulmuştur. Sonrasında kod listelerinin içerik analizi yapılarak kategoriler, temalar ve alt temalar oluşturulmuştur.

Öğretmenlere yöneltilen sorular aşağıda belirtildiği şekildedir:

- 1- Pedagojik dokümantasyon kullanımı hakkında genel düşünceleriniz nelerdir? Katkı sağlamak için neler düşünürsünüz? Açıklayınız.
- 2- Pedagojik dokümantasyon uygulamaları çocukların gelişim aşamalarını takibinizde etkisi oldu mu? Açıklayınız.
- 3- Pedagojik dokümantasyon uygulamaları süresince aile katılımı sizce nasıldı? Açıklayınız.

4- Pedagojik Dokümantasyon uygulamaları aile ile iş birlikli çalışmanızı sizce etkiledi mi?

5- Pedagojik dokümantasyon uygulamalarının çocuğun öğrenme yaşantılarına sizce etkisi nasıl olmuştur? Açıklayınız.

Öğretmenlerin görüşme sorularına vermiş oldukları yanıtların analizi Tablo 8, Tablo 9, Tablo 10, Tablo 11, Tablo 12’de sunulmuştur.

Tablo 8: Öğretmenlerin Pedagojik Dokümantasyon Hakkındaki Genel Görüşleri

Kategori 1	Genel Görüşler	n
Tema 1	Yöntem Hakkında Bilgim Yoktu	2
Tema 2	Yararlı Bir Yöntem	2
Tema 3	Zaman Kullanımı Açısından Ekonomik Değil	1

Tablo 8’de öğretmenlerin ‘‘Pedagojik dokümantasyon kullanımı hakkında genel düşünceleriniz nelerdir? Katkı sağlamak için neler düşünürsünüz?’’ görüşme sorusuna vermiş oldukları cevapların analizinden elde edilen kategori ve temalar sunulmaktadır. Öğretmenlerin genel olarak pedagojik dokümantasyon yöntemini yararlı bulmaları ama katılımcı bir öğretmenin zaman kullanımı açısından yöntemi ekonomik bulmadığını belirtmesi öğretmenlerin pratik ihtiyacını ortaya çıkarmaktadır. Öğretmenler pedagojik dokümantasyona yönelik katkı sağlamak adına hiçbir görüş bildirmemişlerdir.

Ö.1
" Reggio Emilia yaklaşımı daha önce bildiğim bir yaklaşımdı. Fakat pedagojik dokümantasyon yöntemi hakkında pek bilgim yoktu."
1. soru

Ö.2
" Yararlı olduğunu düşünüyorum ama tüm uygulamaları sınıfta tek başına her çocuk için uygulamayı pratik bulmuyorum."
1. soru

Pedagojik dokümantasyona yönelik öğretmenlerin görüşlerine ilişkin bazı ifadeler şu şekildedir. " Reggio Emila yaklaşımı daha önce bildiğim bir yaklaşımdı. Fakat pedagojik dokümantasyon yöntemi hakkın da pek bilgim yoktu." Ö1, " Yararlı olduğunu düşünüyorum ama bunları sınıfta tek başına her çocuk için ayrı ayrı hazırlamayı zaman açısından pratik bulmuyorum." Ö2.

Tablo 9: Pedagojik Dokümantasyon Uygulamalarının Çocukların Gelişim Takibine Etkisine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Kategori 2	Gelişim Takibi	n
Tema 1	Etkili Bir Yöntem	2
Tema 2	Gelişim Takibini Kolaylaştırıcı	2

Tablo 9’da ‘‘ Pedagojik dokümantasyon uygulamaları çocukların gelişim aşamalarını takibinizde etkisi oldu mu?’’ görüşme sorusuna öğretmenlerin vermiş olduğu cevapların içerik analizi sonrası belirlenen kategori ve temalar gösterilmiştir. Yöntemin etkili bulunması ve gelişim takibini kolaylaştırıcı etkisinin vurgulanması öğretmenlerin pedagojik dokümantasyon yöntemine ilişkin farkındalık kazandıklarının sinyali vermektedir.

Pedagojik dokümantasyon uygulamalarının çocukların gelişim takibine etkisine ilişkin öğretmenlerin ortak ifadeleri şu şekildedir. ‘‘ *İlla ki sağlar. Senin yaptığın gibi her çocuğun uzun vadede bireysel gelişim raporlarını tutmak takibi kolaylaştırır. Sınıf mevcudunun fazla olması ve yardımcı eksikliğimiz yüzünden onları her etkinlik için uygulamamız mümkün değil.*’’ Ö1-Ö2. Öğretmenlerde yöneme ilişkin farkındalık oluşmasına karşın, uygulamaya yönelik çekimser cevaplar vermeleri yine yöntem pratiğinin kazanılması gerektiğini düşündürmektedir. Ayrıca öğretmenlerin ortak görüş olarak bildirdikleri sınıf mevcudunun fazla olması ve yardımcı eksikliğinin vurgulanması, öğretmenlerin iş yüklerinin artmasına, motivasyonlarının bu nedenle düşmesine ve sonuç olarak pedagojik dokümantasyonu sınıflarında uygulamalarında isteksiz davranmalarına neden olduğu düşünülmektedir.

Tablo 10: Öğretmenlerin Pedagojik Dokümantasyon Süreci Aile Katılımına İlişkin Görüşleri

Kategori 3	Aile Katılımı	n
Tema 1	Katılım Yok	2
Tema 2	Süreklilik İçin Kaygılı	2

Tablo 10’da ‘‘ Pedagojik dokümantasyon uygulamaları süresince aile katılımı sizce nasıldı?’’ görüşme sorusuna öğretmenlerin vermiş olduğu cevapların içerik analizi sonrası belirlenen kategori ve temalar gösterilmiştir. Her iki öğretmenin de aile katılımını yetersiz bulmaları ve sürekliliği konusunda kaygı duymaları genel olarak aile katılımında yaşanan aksaklıkları belirtmektedir.

Pedagojik dokümantasyon sürecinde aile katılımına ilişkin öğretmenlerin ortak ifadeleri şu şekildedir. ‘‘ Ailelerin katılımı genel olarak yok. Senin çalışmana da başta katılmak istemediler. Hocanın eğitimi sonrasında ikna oldular. 15 aileden 2-3 aile ancak ilgili davranıyor. Sürekli katılımın sağlanması zor. Aileler katılmaktan daha çok çocukların günlük fotoğraflarını istiyor. Görev almayı istemiyorlar.’’ Ö1-Ö2. Genel olarak aile katılımının olmadığı vurgusunu yapan öğretmenler pedagojik doküman uygulamaları sürecine aile katılımında araştırma başlangıç evresindeki tez yöneticisinin vermiş olduğu seminerin bir yaptırımı olduğu görüşünü savunmuşlardır. Ailelerin sürece katılım sağlamak yerine süreç hakkında bilgi sahibi olmayı yeterli bulduklarının altını çizen öğretmenler, katılımda süreklilik ile ilgili şüphelerini dile getirmişlerdir.

Tablo 11: Öğretmenlerin Pedagojik Dokümantasyon Uygulamalarının Aile ile İşbirliğine Etkisi Üzerine Görüşleri

Kategori	Aile ile İş Birliği	n
Tema 1	Etkili Oldu	4
Tema 2	Farkındalık Gelişti	1

Tablo 11’de ‘‘ Pedagojik Dokümantasyon uygulamaları aile ile işbirlikli çalışmanızı sizce etkiledi mi?’’ görüşme sorusuna öğretmenlerin vermiş olduğu

cevapların içerik analizi sonrası belirlenen kategori ve temalar gösterilmiştir. Etkili oldu teması altında alt tema olarak öğretmenler, merak artışı ve katılım isteğinin artması yönlerine vurgu yapmışlardır.

Pedagojik dokümantasyon uygulamalarının aile ile iş birliğine etkisi üzerine öğretmenlerin ortak ifadeleri şu şekildedir. “ *Eskiye göre daha iş birliğine daha istekliler. Aslında sürece hakim olmaları merak duygusu uyandırdı ve daha çok soru sormaya başladılar.*” Ö1-Ö2. Ailelerde ki olumlu değişimin farkında olan öğretmenler bir önceki tablonun içerik analizinde de belirtildiği gibi sürekliliğin sağlanmasında endişelerini belirtmişlerdir.

Tablo 12: Öğretmenlerin Pedagojik Dokümantasyon Uygulamalarının Çocukların Öğrenme Yaşantılarına Etkisi Üzerine Görüşleri

Kategori 5	Öğrenme Yaşantıları	n
Tema 1	Süreklilik Önemli	2

Tablo 12’de “Pedagojik dokümantasyon uygulamalarının çocuğun öğrenme yaşantılarına size etkisi nasıl olmuştur?” görüşme sorusuna öğretmenlerin vermiş olduğu cevapların içerik analizi sonrası belirlenen kategori ve tema gösterilmiştir.

Pedagojik dokümantasyon uygulamalarının çocukların öğrenme yaşantılarına etkisi üzerine öğretmenlerin vermiş olduğu cevaplar şu şekildedir. “ *Genelde ortaya bir şey çıkmadığında yani somut olarak çocukların öğrenip öğrenmediğini anlamak bizim için zor oluyor. Her çocuk öğrenmesini aynı zamanda göstermeyebilir.*” Ö1, “ *Geniş zamanda senin yaptığın gibi etkinliklerin takibi yapılırsa belki mümkün olur ama her etkinliğin sonrasında bence de bir malzeme ortada yoksa bunun sağlanması zor yapılıır. Günlük planlarımız çok yoğun. Önemli günler, haftalar, yapılan etkinlikleri*

ailelerin görmesi için çocuğun bir şey yapmış olması gerekir.” Ö2. Öğretmenlerin ifadeleri incelendiğinde, pedagojik dokümantasyonun mantığının kavrandığı, yöntemin uygulanabilmesi ve işlevini yerine getirebilmesi için sürecin ve sürekliliğin önemine yönelik farkındalık oluştuğu düşünülmektedir. Yöntemin anlaşılmasına karşın uygulanma noktasındaki çekimserliğin sebebi diğer tablolarda da yorumlandığı üzere, pratiğe olan ihtiyaçtan kaynaklandığını düşündürmektedir. Ayrıca öğretmenlerin motivasyonlarının da yeniliklere açık olma durumlarını etkilediği görülmektedir.

4.4 Çocukların Pedagojik Dokümantasyon Uygulamalarına Yönelik Davranışları

6 Mayıs- 31 Temmuz 2019 tarihleri arasında, 3 ay boyunca haftada 2 gün olmak üzere toplamda 1440 dk gerçekleşen gözlem verilerini elde etmek için yansıtıcı günlük kullanılmıştır. Yansıtıcı günlük yolu ile elde edilen gözlem verilerine, anne-baba görüşmeleri ve öğretmen görüşmelerinde olduğu gibi içerik analizi uygulanmıştır. İlk olarak elde edilen veriler kodlanmış, sonrasında kategori ve temalara ayrılmıştır. Çocukların pedagojik dokümantasyon uygulamaları sonrası davranışlarında gözlemlenen verilerin analizinden elde edilen bulgular Tablo 13’de sunulmuştur.

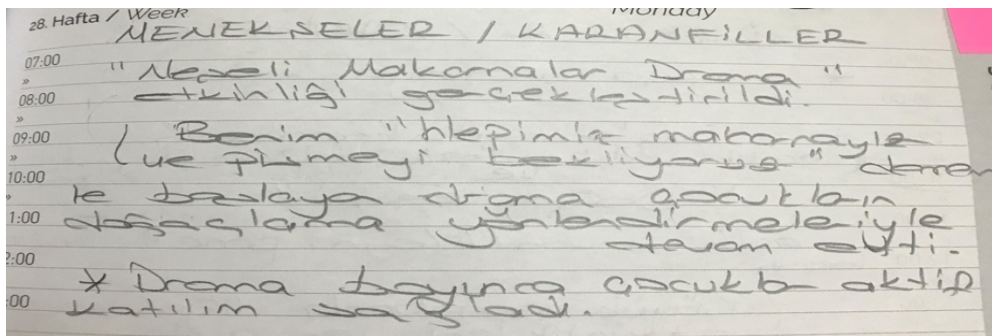
Tablo 13: Çocukların Pedagojik Dokümantasyon Uygulamaları Sırasında Gözlemlenen Davranışlarına Yönelik Bulgular

Kategori 2	Çocukların Yaklaşımı	n
Tema 1	Meraklı/Heyecanlı	11
Tema 2	Süreci Yönetmeye İstekli	9

Tema 3	Katılım Süreleri Uzun	9
Tema 4	İşbirliğine Yatkın	7

Tablo 13’de çocukların yaklaşımı kategorisi altında sunulan, araştırmanın gerçekleştiği sınıftaki pedagojik dokümantasyon uygulamaları sırasında çocukların davranışlarını yansıttığı düşünülen durumlar temalara ayrılmıştır. Temalar incelendiğinde çocukların pedagojik dokümantasyon uygulamalarına olumlu tepkiler verdikleri görülmektedir.

Pedagojik dokümantasyona uygulamaların sırasında çocukların davranışlarına yönelik araştırmacının yansıtıcı günlüğünde yer alan bazı ifadeler şu şekildedir. “*Doğa keşfi etkinliği için dışarı çıkma fikri ortaya atıldığında çocuklar bahçede neler yapılabileceği hakkında söz hakkı almada istekli davrandı. Dışarı çıkma fikri çocukları heyecanlandırdı.*”. “*Doğadaki renkler etkinliğinin planlanması aşamasında her çocuk katılım gösterdi. Etkinliğe yön vermede istekli davrandı.*”, “*Devamlılığı olan etkinliklerde çocuklar daha çok yorum yapıyor. Etkinliğe katılım süreleri daha önce gözlemlenen etkinliklere göre daha uzun sürüyor.*”, “*Panel sunumunda neler yaptığımızı ailelere anlatmak için çocuklar görev almaya istekli davrandı.*”

MENEKSELER / KARANFİLLER

- 07:00 * Çocuklarla beraber sabah Gembeli
» dürtüldü. Herkesin kendini nasıl
» hissettigi konuşuldu.
- 08:00 - Güneş gibi
» - Superman gibi :)
» - Çimcecik eden gibi
- 11:00 Bahçeye çıkma fikri ortaya
» atıldı. Bahçeye çıkışta tarlada
» neyin yapılabileceği hakkında
13:00 konuşuldu. Plan yapıldı.
- 14:00
- 15:00 * Dışarı çıkma fikri çocukları
» heyecanlandırdı.

Bölüm 5

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu bölümde araştırma kapsamında yansıtıcı günlük, uygulanan etkinlikler ve görüşmeler yolu ile elde edilen bulguların sonuçları, araştırmanın amacına bağlı kalınarak alan yazın desteği ile tartışılacaktır. Bu araştırmanın temel amacı, bir öğrenme, öğretme ve değerlendirme yöntemi olan pedagojik dokümantasyonun, belirlenen uygulama okulundaki mevcut durumunun belirlenmesi, pedagojik dokümantasyon uygulamalarının öğrenme ve öğretme süreçlerine etkililiğini anne-baba, çocuk ve öğretmen bakış açısına göre incelemektir. Bu amaca yönelik, araştırmanın gerçekleştirildiği anaokulunda, uygulama sınıfında pedagojik dokümantasyon uygulamalarının geliştirilebilmesi için etkinlikler uygulanmıştır.

Araştırmanın sonuçlarına bakıldığında, araştırmanın birinci alt problemi ‘‘Pedagojik dokümantasyon uygulamalarının seçilen okuldaki mevcut durumu nedir?’’ sorusuna yönelik olarak gerçekleştirilen gözlemlerden elde edilen bulgulardan hareket ederek uygulama sınıfında pedagojik dokümantasyon yöntemlerine yönelik herhangi bir aracın kullanılmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Pedagojik dokümantasyon araçlarından portfolyoya en yakın aracın çocukların etkinlik dosyaları olduğu belirlenmiş ama aktif olarak kullanılan dosya içeriğinin ürün odaklı olması, sürece ve çocukların gelişim alanlarına yönelik bilgi içermiyor olması portfolyonun amacını karşılamadığı sonucunu ortaya çıkarmıştır. Seitz ve Bartholomev (2008) araştırmalarında portfolyoyu çocuğun gelişim aşamalarını sistematik bir biçimde kayıt altına almaya yardımcı bir araç olarak tanımlamaktadır.

Yine gözlem yolu ile elde edilen bulgular incelendiğinde, öğretmenler arası, öğretmen-aile ve öğretmen-çocuk arası iletişimin sınırlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Emilson ve Samuelsson (2014) yapmış oldukları araştırmada pedagojik dokümantasyon yöntemleri kapsamında öğretmen-çocuk arasındaki iletişimin nasıl olduğunu incelemiş ve iletişimin yönergeler ile sınırlı kaldığı sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmacı uygulama okulunda bulunduğu sürece 3 ayda haftanın 2 günü olmak üzere yapmış olduğu gözlemlerinde, uygulama sınıfındaki çocukların eğitim ortamlarında 4 farklı öğretmen (2 okul öncesi öğretmeni, drama öğretmeni ve İngilizce öğretmeni) ile diyalogda olduğu not edilmiş fakat toplamda 1440 dk süren gözlemlerde öğretmenler arası çocuklarla ilgili bir bilgi alışverişi yapıldığına rastlanılmamıştır.

Araştırmanın ikinci alt problemi olan “Pedagojik dokümantasyon yöntemine anne-babaların yaklaşımı nasıldır?” sorusuna yönelik gerçekleştirilen görüşmelerden elde edilen veriler incelendiğinde, anne-babaların pedagojik dokümantasyon yöntemi hakkında daha önce bilgilerinin olmadığı ancak uygulamalar sonrasında bilgilerinin arttığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca yöntem hakkında bilgi sahibi olmaya başlayan anne-babaların, pedagojik dokümantasyon yöntemine ilişkin olumlu görüş geliştirdikleri saptanmıştır. Pedagojik dokümantasyon uygulamaları sonrasında yöntemin çocukların gelişimini belgelemesi ve öğrenmelerini görünür kılmasına ilişkin yapmış olduğu yorumlar, anne-babaların çocukları hakkında bilgilendirilmeye duydukları ihtiyacı ortaya çıkarmıştır. Pedagojik dokümantasyon uygulamaları süresince çocukların gelişim alanları hakkında anne-babalar bilgilendirilmiş ve öğrenme süreçleri hakkında detaylar anne-babalar ile paylaşılmıştır. Bu durum anne-babaların okul ile daha çok iletişim kurmalarını ve eğitim sürecine dahil olmalarını sağlamıştır. Araştırmada pedagojik dokümantasyon uygulamalarının anne-baba katılımını olumlu şekilde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada bulunan sonuç,

Güneş'in (2018) gerçekleştirmiş olduğu "Erken Çocukluk Eğitiminde Pedagojik Dokümantasyonun Aile Katılımına Katkısının İncelenmesi" adlı araştırmasında belirtilen, pedagojik dokümantasyon uygulamalarının aile katılımını arttırdığı sonucunu desteklerken, bu çalışmada yer alan anne-babaların pedagojik dokümantasyon araçlarından panel ve bülten hakkında yorum yapmamış olmaları aynı çalışmadaki ailelerin panel ve bülten araçlarını süreç sonunda anlamlandırdıkları sonucu ile örtüşmemektedir. Anne-babalar, pedagojik dokümantasyon uygulamaları sonrasında, çocuklarını eğitim ortamlarında tanıma fırsatı bulmuş, çocuklarının vizyonlarında olumlu kişilik özelliklerine yönelik gelişmelerin olmasını istediklerini belirtmişlerdir.

Araştırmanın üçüncü alt problemi olan "Pedagojik dokümantasyon yöntemine öğretmenlerin yaklaşımı nasıldır?" sorusuna yönelik öğretmenler ile gerçekleştirilen görüşmeler ve araştırmacının güncesinde yer alan gözlem verileri incelendiğinde, öğretmenlerin pedagojik dokümantasyon yöntemi ile ilgili bir ön bilgiye sahip olmadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmacının uygulamaları sırasında yöntemle ilişkin bilgi sahibi olmaya başlayan öğretmenler, yöntemi sınıflarında uygulamaya devam etmekte kararsız kalmışlardır. Öğretmenler pedagojik dokümantasyon araçlarının çocukların gelişim takibini kolaylaştırdığı ve yardımcı olduğuna yönelik farkındalık kazanmış ancak yenilikleri uygulama konusunda yorumsuz kalmışlardır. Öğretmenlerin eğitim ortamlarında gerçekleşecek yeniliklere tepkisiz kalmaları, doğrudan mesleki motivasyon ile ilişkilendirilmiş ve öğretmenlerin motivasyonlarında eksiklik yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmanın bu sonucu Buldu'nun (2010) çalışmasında okul öncesi öğretmenlerinin pedagojik dokümantasyon uygulamalarını içselleştirmeleri ve uygulamalarında güçlük yaşadığı sonucunu desteklemektedir. Ayrıca Wien, Guyevskey ve Berdoussis'de (2011) çalışmalarında okul öncesi ve

ilkokul öğretmenlerinin pedagojik dokümantasyon araçlarının yararlılığına ilişkin farkındalık kazandıkları ancak uygulama konusunda zorluklar yaşadığı sonucuna ulaşmışlardır. Öğretmenlerin pedagojik dokümantasyon uygulamalarının aile katılımını arttırdığını fark ettiklerine yönelik görüş bildirmelerine rağmen katılımın sürekliliği konusunda endişe duyduklarını belirtmişlerdir.

Araştırmanın dördüncü alt problemi olan “Pedagojik dokümantasyon yöntemine çocukların yaklaşımı nasıldır?” sorusuna ilişkin araştırmacının gözlemleri, anne-babalar ve öğretmenler ile yapılan görüşmelerden elde edilen veriler incelendiğinde, çocukların pedagojik dokümantasyon yöntemine ilişkin olumlu yaklaşım sergiledikleri sonucuna ulaşılmıştır. Pedagojik dokümantasyon uygulamaları süresince çocukların sürece aktif katılım sağladıkları ve uygulamalar öncesi katılım süreleri ile karşılaştığında dikkat ve ilgilerinde artış olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Sevey’in (2010) araştırmasında pedagojik dokümantasyon uygulamalarının çocukların düşünme süreçlerine olumlu etkisinin olduğu sonucu belirtmiştir. Anne-babalar yapılan görüşmelerde pedagojik dokümantasyon uygulamaları sonrasında, çocuklarda okul yaşantılarına yönelik paylaşımlarının arttığını fark ettiklerini belirtmişlerdir. Bu durum Fleck, Richmond, Sanderson ve Yacovetta’nın (2015) araştırmasında anne-çocuk arası iletişimin pedagojik dokümantasyonun aktif olarak uygulanmadığı zamana kıyasla daha fazla olduğu sonucunun belirtilmesi ile örtüşmektedir.

Genel olarak araştırma sonuçları incelendiğinde araştırmanın, anne-babaların pedagojik dokümantasyon yöntemine ilişkin farkındalık kazanmaları, olumlu görüş geliştirmeleri, yöntemin anne-baba ve okul etkileşimini desteklemesi amacına ulaşıldığı görülmektedir. Ayrıca pedagojik dokümantasyon yönteminin çocukların kendi öğrenme yaşantılarını yönetebilmelerini ve öğrenmelerini görünür kılmada aktif rol alabilmelerini sağlaması, çocuk açısından da araştırmanın amacına ulaştığını

göstermektedir. Araştırma sonuçlarına bakıldığında öğretmenlerin pedagojik dokümantasyon yöntemine ilişkin farkındalık kazanmalarını sağlama amacına ulaşılırken, sınıflarında uygulama becerisi kazanmaları hedefine ulaşamadığı görülmektedir.

Bölüm 6

ÖNERİLER

Araştırmada elde edilen sonuçlardan yola çıkarak geliştirilen önerilere bu bölümde yer verilmiştir. Öneriler maddeler halinde aşağıda belirtildiği şekildedir.

- Reggio Emilia gibi köklü bir yaklaşımın parçası olan pedagojik dokümantasyon yöntemi ile ilgili öğretmenlerin hizmet öncesinde uygulamalı eğitim görmeleri yönetime hakimiyeti kolaylaştırabilir.
- Öğretmenler arası eğitim süreçlerine ilişkin bilgi paylaşımının kuvvetlenmesi için, okul idarecileri tarafından sıklıkla düzenli eğitim-etkileşim oturumları düzenlenebilir.
- Öğretmenlerin yeniliklere açık olması, motivasyonlarının yükselmesi için hizmet içi eğitimler ve seminerler düzenlenebilir.
- Pedagojik dokümantasyon yöntemi ile aile katılımında sağlanan artışın sürekliliğini sağlamak için ailelere konu hakkında seminerler düzenlenebilir.
- Araştırma tek bir devlet okulu ile sınırlı kalmıştır. Araştırmanın aile katılımını desteklemesi ve çocuklara sağladığı yararlar sonucu göz önünde bulundurularak, daha fazla okulda uygulanabilir.
- Erken çocukluk döneminde başarıya ulaşan pedagojik dokümantasyon yönteminin ilkökul ve ortaokul dönemine uygulanması sağlanabilir.

KAYNAKLAR

- Alvestad, T. ve Sheridan, S. (2015). Preschool teachers' perspectives on planning and documentation in preschool. *Early Child Development and Care*, 185(3),377-392.
- Arseven, A. (2014). The Reggio Emilia approach and curriculum development process. *International Journal of Academic Research*, 6(1), 166-171.
- Aslan, D. (2002). Okul öncesi eğitimde Reggio Emilia yaklaşımı. *Çukurova Üniversitesi Enstitü Dergisi*, 14 (1), 75-84.
- Aypay, A. (2009). Bilimsel etik. In A. Tanrıoğen (Ed), *Bilimsel araştırma yöntemleri* (ss: 277-292), Ankara: Anı Yayıncılık.
- Baysal, E. A. ve Ocak, G. (2018). Öğrenme ortamında eylem araştırması kullanan öğretmenleri eylem araştırması hakkındaki görüşleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (47), 266-290.
- Beyhan, A. (2013). Eğitim Örgütlerinde Eylem Araştırması. *Bilgisayar ve Eğitim Araştırma Dergisi*, 1 (2), 65-89.
- Bodrova, E. ve Leong, D. (2010). *Zihin araçları: erken çocukluk eğitiminde Vygotsky yaklaşımı*. G. Haktanır (Çev. Ed.), Ankara: Anı.

- Bowne, M., Cutler, K., DeBates, D., Gilkerson, D., ve Stremmel, A. (2010). Pedagogical documentation and collaborative dialogue as tools of inquiry for pre-service teachers in early childhood education: An exploratory narrative. *Journal of the Scholarship of Teaching and Learning*, 10(2), 48-59.
- Buldu, M. (2010). Making learning visible in kindergarten classrooms: Pedagogical documentation as a formative assessment technique. *Teaching and Teacher Education*, 26, 1439-1449.
- Buldu, M., Şahin, F. ve Yılmaz, A. (2018). Okul öncesi dönem çocuklarının gelişim ve öğrenmelerinin desteklenmesinde pedagojik dokümantasyonun katkısının öğretmen görüşlerine göre incelenmesi. *İlköğretim Online*, 17(3), 1444-1462.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç-Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2015). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Cutcher, A. (2013). Art spoken here: Reggio Emilia for the big kids. *International Journal of Art & Design Education*, 32(3), 318–330.
- Çelik, M. (2013). Learning That Grows With Child: The Waldorf Approach Early Childhood Education. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15 (2) , 39-51.
- Deniz-Kan, Ü. (2007). Okul öncesi eğitimde değerlendirme aracı olarak portfolyo. *GÜ, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27(1), 169-178.

- Deniz, M. E. (2017). *Erken çocukluk döneminde gelişim* (9. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Dereli, H. M. (2013). *Reggio Emilia temelli dokümantasyon eğitiminin okul öncesi öğretmenlerinin demokratik tutum ve çocuk-merkezli uygulamaları üzerindeki etkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Edwards, C. P. ve Gandini, L. (2015). Teacher researchin Reggio Emilia, Italy:Essence of a dynamic, evolving role. *Voices of Practitioners: Teacher Research in Early Childhood Education, Winter, 10(1)*.
- Edwards, C., L. Gandini ve G. Forman (1998) *The Hundred Languages of Children: The Reggio Emilia Approach – Advanced Reflections*, 2nd edn. London: Ablex.
- Emilson, A. ve Pramling- Samuelsson, I. (2014). Documentation and communication in Swedish preschools. *Early Years, 34(2)*, 175-187.
- Erdem, A. R. (2012). Bilim insanı yetiştirmede etik eğitimi. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi, 2(1)*, 25-32.
- Eren, T. (2007). *A bridge between home and school portfolio assessment in early childhood education* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Middle East Technical University: Ankara.

Ezmeci, F. ve Akman, B. (2016). Erken çocukluk döneminde düşünme becerileri Reggio Emilia yaklaşımı ve High/Scope programı. *Uluslararası Erken Çocukluk Eğitimi Çalışmaları Dergisi*, 1 (1), 1-13.

Falk, B. ve Darling-Hammond, L. (2009). Documentation and democratic education. *Theory Into Practice*, 49(1), 72-81.

Fetihi, L. (2000). Okulöncesi eğitiminde High/Scope program kalite belirlemesi. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 12 (12) , 167-176.

Fleck, B., Richmond, A. S., Sanderson, J. ve Yacovetta, S. (2015). Does pedagogical documentation support maternal reminiscing conversations. *Cogent Education*, 2, 1-18.

Fraser, S. ve Gestwicki, C. (2002). *Authentic childhood: Exploring Reggio Emilia in the classroom*. Canada: Delmar Thomson Learning.

French, G. (2007). Children's early learning and development. *24 Merrion Square*, Dublin.

Gandini, L. (1993). Fundamentals of the Reggio Emilia approach to early childhood education. *Young Children*, 49(1), 4-8.

- Giamminuti, S. (2009). Pedagogical documentation in the Reggio Emilia educational project: Values, quality and community in early childhood settings. *The University of Australia*, 1-325.
- Giamminuti, S. (2011). The 'value of locality' in early childhood settings: pedagogical documentation in the Reggio Emilia educational project. *Canadian Children*. 36 (2), 4-10.
- Given, H., Kuh, L., LeeKeenan, D., Mardell B., Redditt, S. ve Twombly, S. (2009). Changing school culture: Using documentation to support collaborative inquiry. *Theory Into Practice*, 49 (1), 36-46.
- Günes, G. (2018). *Erken çocukluk eğitiminde pedagojik dokümantasyonun aile katılımına katkısının incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Hanna, W. (2016). The SAGE encyclopedia of contemporary early childhood education. *Thousand: SAGE*, 1162-1163.
- Hansen, S. G. (2012). *Children's viewpoints: Documentation and assessment in the Contesting early childhood series*, eds. G. Dalhberg and P. Moss. London: Routledge
- Hartman, J. (2007). *Diffusion of the Reggio Emilia approach among early childhood teacher educators in South Carolina*. Yayınlanmamış doktora tezi, Clemson University Curriculum and Instruction, South Carolina.

İnan, H. Z. (2017). *Reggio Emilia yaklaşımı ve proje yaklaşımı*. Ankara: Anı Yayıncılık.

Kaya, D. ve Gündüz, M. (2015). Alternatif eğitim ve toplumsal değişim üzerindeki etkisi: “Waldorf okulları örneği”. *Milli Eğitim Dergisi*, 45 (205) , 5-25.

Kayılı, G. ve Arı, R. (2011). Montessori yönteminin anaokulu çocuklarının ilköğretime hazır bulunuşluklarına etkisinin incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 11(4), 2091.

Kayılı, G., Koçyiğit, S. ve Erbay, F. (2010). Montessori yönteminin beş-altı yaş çocuklarının alıcı dil gelişimine etkisinin incelenmesi. *Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 26, 347-355.

Kelemen, G. (2013). The Reggio Emilia method, a modern approach of preschool education. *Journal Plus Education/Education Plus*, 9(1), 87-92.

Kirk, E. (2012). A School Trip for Reggio Emilia: Enhancing Child-led Creativity in Museums. *Creative Engagements with Children: International Perspectives and Contexts*, 133-141.

Kline, L. (2008). Documentation panel: The ‘Making Learning Visible’ project. *Journal of Early Childhood Teacher Education*, 29(1), 70–80.

- Koca, C. ve Ünal, F. (2018). Türkiye'deki bir Waldorf anaokulunun misyon, vizyon ve diğer anaokullarından farklı yönlerine ilişkin görüşlerin incelenmesi. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 6 (3) , 185-206.
- Koca, C. ve Ünal, F. (2019). Waldorf anaokulu eğitimcileri ile bu okula devam eden çocukların ebeveynlerinin eğitimle ilgili kavramlara ilişkin görüşleri. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20 (2) , 534-554.
- Kotaman, A. (2009). Rudolf Steiner ve Waldorf okulu. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6 (1) , 174-194.
- Kotaman, H. (2009). Okul öncesi eğitimde High Scope modeli. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26 (26) , 31-41.
- Kuru, N. ve Akman, B. (2019). Çocuğu tanıma ve değerlendirme aracı olarak pedagojik dokümantasyon. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 12(3), 935-949.
- Kuşçu, G., Bozdaş, Y. ve Yıldırım-Doğru, S. (2014). Montessori eğitiminin çocuklarda sorumluluk alma, sırasını bekleme, başladığı işi bitirme becerisine etkisinin değerlendirilmesi. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 12(27), 307-322.
- Liljestrand, J., & Hammarberg, A., (2017). The social construction of the competent, self-governed child in documentation: Panels in the Swedish preschool. *Contemporary Issues in Early Childhood*, 18(1), 39-54.

- Lindgren, A.-L. (2012). Ethical issues in pedagogical documentation: Representations of children through digital technology. *International Journal of Early Childhood*, 44(3), 327–340.
- MacDonald, M. (2007). Toward formative assessment: The use of pedagogical documentation in early elementary classrooms. *Early Childhood Research Quarterly*, 22, 232-242.
- MacDonald, M. ve Hill, C. (2018). The intersection of pedagogical documentation and teaching inquiry: a living curriculum. *Learning Landscapes*, 11(2), 271- 286.
- MEB. (2013). Okul öncesi eğitim programı. T.C. Milli Eğitim Bakanlığı, Temel Eğitim Genel Müdürlüğü, Ankara.
- Miles, M, B. ve Huberman, A. M. (2015). *Nitel veri analizi*. (S. Akbaba Altun ve A. Ersoy, Çev. Ed.). Ankara: Pegem.
- Mitchell, N. (2010). *University students' perceptions of pedagogical documentation: A qualitative research study*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, East Carolina University.
- Murris, K. (2017). Reading two rhizomatic pedagogies diffractively through one another: A Reggio inspired philosophy with children for the postdevelopmental child. *Pedagogy, Culture and Society*, 25(4), 531- 550.

- Öncü T. (1999). Lev's Vygotsky's theory of development. *Ankara Üniversitesi Dil Ve Tarih- Coğrafya Fakültesi Dergisi*, 39(1-2), 227-236.
- Özmert, E. N. (2006). Erken çocukluk gelişiminin desteklenmesi - III: aile. *Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi*, 49: 256-273.
- Patton, M. Q. (2014). *Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri*. (M. Bütün ve S. B. Demir, Çev. Ed.). Ankara: Pegem Akademi
- Pedagojik Dokümantasyon (2014, Ağustos). Ağustos 2019 tarihinde www.pedog.org adresinden erişilmiştir.
- Pekdoğan, S. (2016). Reggio Emilia yaklaşımı üzerine bir çalışma. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12 (2).
- Resimli Genel Kültür Ansiklopedisi, *Amaç Temel Yayınları*, İstanbul 1987, C. 4
- Reynolds, B., & Duff, K. (2016). Families' perceptions of early childhood educators' fostering conversations and connections by sharing children's learning through pedagogical documentation. *Education 3-13*, 44(1), 93-100.
- Rinaldi, C. (1998). Projected curriculum constructed through documentation-progettazione: An interview with Lella Gandini. In C. Edwards, L. Gandini and G. Forman, (Eds.), *The hundred languages of children: The Reggio Emilia approach-advanced reflections* (2nd ed., 113-125). London: Ablex.

- Rinaldi, C. (2006a). Documentation and research. C. Rinaldi (Ed.), *In dialogue with Reggio Emilia: Listening, researching and learning* içinde (97-101). New York: Routledge.
- Rintakorpi, K. (2016). Documenting with early childhood education teachers: Pedagogical documentation as a tool for developing early childhood pedagogy and practices. *Early Years*, 36(4), 399-412.
- Rintakorpi, K. ve Reunamo, J. (2016). Pedagogical documentation and its relation to everyday activities in early years. *Early Child Development and Care*, 1- 12.
- Seitz, H. ve Bartholomew, C. (2008). Powerful portfolios for young children. *Early Childhood Education Journal*, 36, 63–68.
- Sevey, L. A. (2010). *The role of pedagogical documentation in developing young children's thinking processes*. Yayınlanmamış doktora tezi, University of Rhode Island and Rhode Island College.
- Sivri-Gökmen, H. (2014). Okul öncesi eğitime farklı yaklaşımlar: Montessori ve Reggio Emilia. *Ege Mimarlık*, (52-57).
- Smith, A. P. (2011). The incorporation of principles of the Reggio Emilia approach in a North American pre-school music curriculum. *Learning from young children: Research in early childhood music*, 79-93.

Strong-Wilson, T. ve Ellis, J. (2007). Children and place: Reggio Emilia's environment as third teacher. *Theory into practice*, 46(1), 40-47.

Sussna, A. G. (1995). *The educational impact on preschool teachers of an adaptation of the Reggio Emilia documentation process*. Yayınlanmamış doktora tezi, University of Massachusetts Amherst.

Tarr, P. (2001). Aesthetic codes in early childhood classrooms: What art educators can learn from Reggio Emilia. *Art Education*, 54(3), 33-39.

Tarr, P. (2011). Reflections and Shadows: Ethical Issues in Pedagogical Documentation. *Canadian Children*, 36(2).

Türk Dil Kurumu. (2019). *Türk Dil Kurumu*. 2019 tarihinde Türk Dil Kurumu: www.tdk.gov.tr adresinden alındı

Wien, C. A. (2013). Making learning visible through pedagogical documentation. *Ontario. Ministry of Education. Think, feel, act: Lessons from research about young children*, 27-30.

Wien, C. A., Guyevskey, V. ve Berdoussis, N. (2011). Learning to document in Reggioinspired education. *Early Childhood Research and Practice*, 13 (2).

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları.

Yu, G. S. (2008). Documentation: Ideas and applications from the Reggio Emilia approach. *Teaching Artist Journal*, 6(2), 126-134.

Yücesan, Y. ve Özyürek, A. (2017). Montessori eğitimi alan ve almayan okul öncesidönem çocuklarının problem ve davranışlarının incelenmesi. *LAÜ Sosyal Dergisi*, 8(2), 215-226.

EKLER

Ek 1: Milli Eğitim Bakanlığı İzni

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANLIĞI
TALİM VE TERBİYE DAİRESİ MÜDÜRLÜĞÜ

13

Sayı : TTD.0.00-006-19[006]-E.431
Konu : Elif Esra Özenç'in tez çalışması hk.

20 Mart 2019

Mesleki Teknik Öğretim Dairesi Müdürlüğü

İlgi : 15 Mart 2019 tarihli ve MTÖ.0.00-006-19-E.1483 sayılı yazınız.

Sayın Elif Esra Özenç tarafından gerçekleştirilecek "**Okul Öncesi Eğitim Ortamında Reggio Emilia Temelli Redagojik Dökümantasyon Uygulamaları Geliştirme ve Değerlendirme**" konulu tez çalışması incelenmiştir. Yapılan inceleme sonucunda:

- Tüm bireyi tanıma teknikleri gizlilik ve gönüllülük ilkelerine dayalı olarak yapılmalı ve çalışmaya katılan tüm katılımcıların kimlik bilgileri gizli tutulmalıdır.
- Okul idaresi, öğrenci ve veliler çalışmanın amacı ve uygulama süreçleri hakkında detaylı bir biçimde bilgilendirilmeli, uygulama için gerekli etik ilkeler yazılı olarak okul yöneticilerine ve ailelere iletilmeli, uygulamanın tüm süreçleri ile ilgili olarak velilerden yazılı izinleri alınmalıdır.
- Araştırma sonuçlarına ilişkin geri bildirimler öğrencilerin ve öğrenci velilerinin etkilenmesine karşılık gelmeyecek şekilde iletilmelidir.

Gerçekleştirilecek çalışma, uygulanacak okulların bağlı bulunduğu Mesleki Teknik Öğretim Dairesi Müdürlüğü ile istişarede bulunulup, çalışmanın hangi okulda ne zaman uygulanabileceğinin birlikte saptanması ve **yukarıda belirtilen hususların yerine getirilmesi** koşulu ile uygun görülmüştür. Çalışma uygulandıktan sonra sonuçlarının Talim ve Terbiye Dairesi Müdürlüğü'ne ulaştırılması yasa gereğidir.

Bilgilerinize saygı ile rica ederim.

 e-İmzalıdır
Salih SARPEN
Müdür

Not: 93/2007 sayılı Elektronik İmza Yasası'nın 6.maddesi gereği bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.

ŞHT. MEHMET HASAN TUNA SOKAK NO:5 YENİŞEHİR 99010 Lefkoşa
2281791
2276073

Bilgi için: Gülay M. GERGIN
Memur

Ek 2: DAÜ Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği İzni

**Doğu Akdeniz
Üniversitesi**
"Erdem, Bilgi, Gelişim"

**Eastern
Mediterranean
University**

"Virtue, Knowledge, Advancement"

99628, Gazimağusa, KUZZEY KIBRIS /
Famagusta, North Cyprus,
via Mersin-10 TURKEY
Tel: (+90) 392 630 1995
Faks/Fax: (+90) 392 630 2919
E-mail: bayek@emu.edu.tr

Etik Kurulu / Ethics Committee

Sayı: ETK00-2019-0103

26.04.2019

Konu: Etik Kurulu'na Başvurunuz Hk.

Sayın Elif Esra Özenç

Temel Eğitim Bölümü Yüksek Lisans Öğrencisi

Doğu Akdeniz Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'nun **26.04.2019** tarih ve **2019/13-09** sayılı kararı doğrultusunda "**Okul Öncesi Eğitim Ortamında Reggio Emilia Temelli Pedagojik Dokümantasyon Uygulamaları Geliştirme ve Değerlendirme.**" adlı çalışmanızı, Doç. Dr. Eda Yazgın'ın danışmanlığında araştırmanızı, Bilimsel ve Araştırma Etiği açısından uygun bulunmuştur.

Bilgilerinize rica ederim.

Prof. Dr. Fátma Güven Lisaniler
Etik Kurulu Başkanı

FGL/ns.

www.emu.edu.tr

Ek 3: Turnitin Orijinallik Raporu

Okul Öncesi Eğitim Ortamında Reggio Emilia Temelli Pedagojik Dokümantasyon Uygulamaları Geliştirme ve Değerlendirme

ORIJINALLIK RAPORU

%8 BENZERLİK ENDEKSİ	%6 İNTERNET KAYNAKLARI	%1 YAYINLAR	%4 ÖĞRENCİ ÖDEVLERİ

BİRİNCİL KAYNAKLAR

1	tepgp.emu.edu.tr İnternet Kaynağı	%3
2	talimterbiye.mebnet.net İnternet Kaynağı	%1
3	Submitted to Eastern Mediterranean University Öğrenci Ödevi	%1
4	fgh.usal.es İnternet Kaynağı	<%1
5	docs.neu.edu.tr İnternet Kaynağı	<%1
6	iecec-uoek.org İnternet Kaynağı	<%1
7	www.openaccess.hacettepe.edu.tr:8080 İnternet Kaynağı	<%1
8	www.eab.org.tr İnternet Kaynağı	<%1

Ek 4: Çocuklar İçin Katılımcı Bilgi Formu ve Bilgilendirilmiş Onam Formu

KATILIMCI BİLGİ FORMU

Değerli Anne-Babalar,

Doğu Akdeniz Üniversitesi Temel Eğitim Bölümü Okul Öncesi Eğitim alanında yüksek lisans yapmaktayım. Sizleri Doç. Dr. Eda Yazgın danışmanlığında yürütülecek olan “Okul Öncesi Eğitim Ortamında Reggio Emilia Temelli Pedagojik Dokümantasyon Uygulamaları Geliştirme ve Değerlendirme” başlıklı araştırmaya katılmaya davet ediyorum. Pedagojik dokümantasyon uygulamalarının geliştirileceği ve değerlendirileceği araştırma kapsamında; velisi olduğunuz Gazimağusa Kız Meslek Lisesi Uygulama Anaokulu’nun çocuğunuzun da içerisinde bulunduğu sınıfta 6 Mayıs - 31 Temmuz 2019 tarihlerinde, Pazartesi ve Salı günleri olmak üzere haftanın iki günü gözlem yapılması planlanmaktadır.

Araştırmanın amacı, bir öğrenme, öğretme ve değerlendirme yöntemi ve aracı olan pedagojik dokümantasyonun okul öncesi eğitim kurumunda öğrenme-öğretme süreçlerine etkililiğini anne-baba, çocuk ve öğretmen bakış açısına göre incelemektir. Katılımcılar, eylem araştırması ve pedagojik dokümantasyon ile ilgili etkinliklere aktif olarak katılacaklar ve eğitimler sonunda etkinliklere yönelik ürünler ortaya koyacaklardır. Eğitim sonucunda öğretmenlerin eylem araştırması ve pedagojik dokümantasyon hakkında farkındalıklarının artması ve pedagojik dokümantasyonu eylem araştırması aracılığıyla sınıflarında uygulayabilecek şekilde beceri geliştirmeleri beklenmektedir. Aynı zamanda çocukların kendilerini ve birbirlerini tanımalarını sağlayan dokümantasyon, siz ailelerin de çocuklarının eğitim ve gelişim yaşantıları ile ilgili somut ve geniş kanıtlar sunmasına olanak sağlayacaktır.

Çocukların genel olarak performanslarını değerlendirme fırsatı oluşmaktadır. Portfolyo aracılığı ile oluşturulan paylaşımlar sırasında; siz aileler ve öğretmenlerin çocuğun gelişimine dair somut örnekleri inceleyerek bunlar üzerinde tartışma imkanı sağlayacaktır.

Araştırma kapsamında; belirlenen günlerde sınıf içerisindeki pedagojik dökümantasyon uygulamaları ile ilgili etkinlikler kayıt altına alınacaktır. Ayrıca pedagojik dokümantasyon uygulamalarını geliştirmek adına etkinlikler yapılacaktır. Bu amaç doğrultusunda, çocuğunuzun bulunduğu sınıf ortamı gözlemlenirken, yapılan etkinliklerin fotoğrafları çekilecek ve video kaydına alınacaktır. Bu araştırma kapsamında alınacak kayıtlar yalnızca araştırma bilimsel amaçlar için kullanılacaktır.

Bu araştırmaya katılım tamamen **gönüllülük** esasına dayanmaktadır. Araştırmaya sizin vereceğiniz izin doğrultusunda, çocuğunuzun katılıp katılmama veya katıldıktan sonra istediğiniz anda çalışmayı bırakma hakkına sahiptir.

Araştırma hakkında araştırmacılardan aşağıda sizlere sunulan iletişim bilgileri aracılığıyla daha fazla bilgi edinebilirsiniz.

BİLGİLENDİRİLMİŞ ONAM FORMU

Katılımcı bilgi formunu okudum ve anladım. Çalışma hakkında detaylı bilgiye, araştırma veya danışmana ulaşabileceğim konusunda bilgilendirildim. Bu araştırmaya çocuğumun katılmasını gönüllü olarak kabul ediyorum.

Tarih: _____

İmza: _____

Arastirmaci:

Elif Esra ÖZENÇ
YAZGIN

Araştırma Görevlisi

Okul Öncesi Eğitim Yüksek Lisans Programı

Temel Eğitim Bölümü

Doğu Akdeniz Üniversitesi

Tel No: 0533 869 14 27

E-Mail: elfesraoznc@gmail.com

Tez Yöneticisi:

Doç. Dr. Eda

Öğretim Üyesi

Eğitim Fakültesi

Temel Eğitim Bölümü

Doğu Akdeniz Üniversitesi

Ofis No: 0392 630 40 13

E-Mail: eda.kargi@emu.edu.tr

Ek 5: Anne-Baba İçin Katılımcı Bilgi Formu ve Bilgilendirilmiş Onam Formu

KATILIMCI BİLGİ FORMU

Değerli Anne-Babalar;

Doğu Akdeniz Üniversitesi Temel Eğitim Bölümü Okul Öncesi Eğitim alanında yüksek lisans yapmaktayım. Sizleri Doç. Dr. Eda Yazgın danışmanlığında yürütülecek olan “Okul Öncesi Eğitim Ortamında Reggio Emilia Temelli Pedagojik Dokümantasyon Uygulamaları Geliştirme ve Değerlendirme” başlıklı araştırmaya katılmaya davet ediyorum. Pedagojik dökümantasyon uygulamalarının geliştirileceği ve değerlendirileceği araştırma kapsamında; okulunuz Gazimağusa Kız Meslek Lisesi Uygulama Anaokulu’nda 6 Mayıs- 31 Temmuz 2019 tarihlerinde, Pazartesi ve Salı günleri olmak üzere haftanın iki günü, gözlem yapılması planlanmaktadır.

Araştırmanın amacı, bir öğrenme, öğretme ve değerlendirme yöntemi ve aracı olan pedagojik dokümantasyonun okul öncesi eğitim kurumunda öğrenme-öğretme süreçlerine etkililiğini anne-baba, ocuk ve öğretmen bakış açısına göre incelemektir. Katılımcılar, eylem araştırması ve pedagojik dokümantasyon ile ilgili etkinliklere aktif olarak katılacaklar ve eğitimler sonunda etkinliklere yönelik ürünler ortaya koyacaklardır. Eğitim sonucunda öğretmenlerin eylem araştırması ve pedagojik dokümantasyon hakkında farkındalıklarının artması ve pedagojik dokümantasyonu eylem araştırması aracılığıyla sınıflarında uygulayabilecek şekilde beceri geliştirmeleri beklenmektedir. Aynı zamanda çocukların kendilerini ve birbirlerini tanımalarını sağlayan dokümantasyon, siz ailelerin de çocuklarının eğitim ve gelişim yaşantıları ile ilgili somut ve geniş kanıtlar sunmasına olanak sağlayacaktır. Çocukların genel olarak performanslarını değerlendirme fırsatı oluşmaktadır.

Portfolyo aracılığı ile oluşturulan paylaşımlar sırasında; siz aileler ve öğretmenlerin çocuğun gelişimine dair somut örnekleri inceleyerek bunlar üzerinde tartışma imkanı sağlayacaktır.

Bu araştırma kapsamında sağlayacağınız katkılar, hem çalışma amacına ilişkin önemli bulguların ortaya çıkmasına hem de bu alandaki uygulamalara yarar sağlayacaktır. Çalışma için yapılacak görüşme 20 dk sürecek ve cevaplamanız istenen 5 sorudan oluşacaktır. Görüşme sırasında ses kaydı alınacaktır.

Bu araştırmaya katılmanız tamamen **gönüllülük** esasına dayanmaktadır. Araştırmaya katılmama veya çalışmadan, istediğiniz bir anda, açıklama yapmaksızın çekilme hakkına sahipsiniz.

Kişisel bilgileriniz araştırma süresince ve araştırma raporunda gizli tutulacaktır. Araştırmadan çekilmeniz durumunda, bilgileriniz yok edilecektir ve araştırmada kullanılmayacaktır. Sürdürülecek olan araştırma sonuçları sadece bilimsel amaçlı kullanılacaktır. Araştırma sonuçları ile ilgili soru sorma ve bilgi edinme hakkına sahipsiniz.

Gönüllü katılımınızı belirtmek için, lütfen aşağıda bulunan bilgilendirilmiş onam formunu imzalayınız.

BİLGİLENDİRİLMİŞ ONAM FORMU

Her ifadeye katıldığınızı belirtmek için lütfen yanda bulunan kutuları işaretleriniz.

1. Bilgileri okuyup anladığımı ve soru sorma fırsatımın olduğunu onaylıyorum.
2. Katılımımın gönüllü olduğunu ve açıklama yapmaksızın, istediğim bir anda araştırmadan çekilebileceğimi anlıyorum.
3. Bu araştırmaya katılmayı kabul ediyorum.

Adı-Soyadı: _____

Tarih: _____

İmza: _____

Araştırmacı:

Elif Esra ÖZENÇ
Araştırma Görevlisi

Okul Öncesi Eğitim Yüksek Lisans Programı

Temel Eğitim Bölümü

Doğu Akdeniz Üniversitesi

Tel No: 0533 869 14 27

E-Mail: elfesraoznc@gmail.com

Tez Yöneticisi:

Doç. Dr. Eda YAZGIN
Öğretim Üyesi

Eğitim Fakültesi

Temel Eğitim Bölümü

Doğu Akdeniz Üniversitesi

Ofis No: 0392 630 4013

E-Mail: eda.kargi@emu.edu.tr

Ek 6: Öğretmenler İçin Katılımcı Bilgi Formu ve Bilgilendirilmiş Onam Formu

KATILIMCI BİLGİ FORMU

Değerli sınıf öğretmeni;

Doğu Akdeniz Üniversitesi Temel Eğitim Bölümü Okul Öncesi Eğitim alanında yüksek lisans yapmaktayım. Sizleri Doç. Dr. Eda Yazgın danışmanlığında yürütülecek olan “Okul Öncesi Eğitim Ortamında Reggio Emilia Temelli Pedagojik Dokümantasyon Uygulamaları Geliştirme ve Değerlendirme” başlıklı araştırmaya katılmaya davet ediyorum. Pedagojik dokümantasyon uygulamalarının geliştirileceği ve değerlendirileceği araştırma kapsamında; okulunuz Gazimağusa Kız Meslek Lisesi Uygulama Anaokulu’nda 6 Mayıs - 31 Temmuz 2019 tarihlerinde, Pazartesi ve Salı günleri olmak üzere haftanın iki günü, gözlem yapılması planlanmaktadır.

Araştırmanın temel amacı bir öğrenme, öğretme ve değerlendirme yöntemi ve aracı olan pedagojik dokümantasyonun okul öncesi eğitim kurumunda öğrenme-öğretme süreçlerine etkililiğini anne-baba, çocuk ve öğretmen bakış açısına göre incelemektir. Bu çalışma ile okul öncesi öğretmenlerinin pedagojik dokümantasyona yönelik olumlu görüş geliştirmelerini sağlamak, pedagojik dokümantasyon araçlarını sınıflarda uygulama becerisi kazanılmasını sağlamak hedeflenmektedir. Alternatif bir eğitim yaklaşımını yansıtan dokümantasyon hakkında öğretmenlerin tutumlarının ne olacağının belirlenmesi önem taşımaktadır. Öğretmenlerin çocukları daha iyi anlayarak eğitim programlarını buna göre düzenlemelerini destekleyen; çocukların başarıları ile ilgili somut ve geniş kanıtlar sunmasına olanak sağlayacaktır. Çocukların genel olarak performanslarını değerlendirme fırsatı oluşmaktadır. Portfolyo aracılığı ile oluşturulan paylaşımlar sırasında; aile ve öğretmen çocuğun gelişimine dair soyut

tartışmalar yürütmek yerine; çocuk ürünlerine dair somut örnekleri inceleyerek bu araştırma ile bunlar üzerinde tartışma fırsatı bulacaklardır. Bu araştırma kapsamında sağlayacağınız katkılar, hem çalışma amacına ilişkin önemli bulguların ortaya çıkmasına hem de bu alandaki uygulamalara yarar sağlayacaktır. Çalışma için yapılacak görüşme 20 dk sürecek ve cevaplamanız istenen 5 sorudan oluşacaktır. Görüşme sırasında ses kaydı alınacaktır.

Bu araştırmaya katılmanız tamamen **gönüllülük** esasına dayanmaktadır. Araştırmaya katılmama veya çalışmadan, istediğiniz bir anda, açıklama yapmaksızın çekilme hakkına sahipsiniz.

Kişisel bilgileriniz araştırma süresince ve araştırma raporunda gizli tutulacaktır. Araştırmadan çekilmeniz durumunda, bilgileriniz yok edilecektir ve araştırmada kullanılmayacaktır. Sürdürülecek olan araştırma sonuçları sadece bilimsel amaçlı kullanılacaktır. Araştırma sonuçları ile ilgili soru sorma ve bilgi edinme hakkına sahipsiniz.

Gönüllü katılımınızı belirtmek için, lütfen aşağıda bulunan bilgilendirilmiş onam formunu imzalayınız.

BİLGİLENDİRİLMİŞ ONAM FORMU

Her ifadeye katıldığınızı belirtmek için lütfen yanda bulunan kutuları işaretleriniz.

1. Bilgileri okuyup anladığımı ve soru sorma fırsatımın olduğunu onaylıyorum.
2. Katılımımın gönüllü olduğunu ve açıklama yapmaksızın, istediğim bir anda araştırmadan çekilebileceğimi anlıyorum.
3. Bu araştırmaya katılmayı kabul ediyorum.

Öğretmenin Adı-Soyadı: _____

Tarih: _____

İmza: _____

Araştırmacı:

Elif Esra ÖZENÇ

Araştırma Görevlisi

Okul Öncesi Eğitim Yüksek Lisans Programı

Temel Eğitim Bölümü

Doğu Akdeniz Üniversitesi

Tel No: 0533 869 14 27

E-Mail: elfesraoznc@gmail.com

Tez Yöneticisi:

Doç. Dr. Eda YAZGIN

Öğretim Üyesi

Eğitim Fakültesi

Temel Eğitim Bölümü

Doğu Akdeniz Üniversitesi

Ofis No: 0392 630 40 13

E-Mail: eda.kargi@emu.edu.tr

Ek 7: Öğretmen İçin Demografik Bilgi Formu

DEMOGRAFİK BİLGİ FORMU

Sayın Öğretmen,

Bu çalışma ile sizden okul öncesi eğitim ortamında Reggio Emilia temelli pedagojik dokümantasyon uygulamalarını geliştirme ve değerlendirme amacı ile bilgi alınması hedeflenmektedir. Araştırma, Doğu Akdeniz Üniversitesi, Okul Öncesi Eğitim yüksek lisans tez çalışması kapsamında Doç. Dr. Eda Yazgın danışmanlığında yürütülmektedir. Demografik bilgi formunda 6 soru bulunmaktadır. Sizlere yöneltilen soruları **eksiksiz** bir biçimde cevaplandırınız. Elde edilecek olan veriler bilimsel amaçla kullanılacağından **adınızı** veya **soyadınızı** belirtmenize gerek yoktur.

Katkılarınız için teşekkür ederim.

DEMOGRAFİK BİLGİ FORMU

1- Yaşınız:

2- Mezun Olduğunuz Lise Türü:

A- Meslek Lisesi

B- Kolej

C- Fen Lisesi

D- Düz Lise

E- Güzel Sanatlar Lisesi

3- Mezun Olduğunuz Üniversite Türü nedir?

A- Atatürk Öğretmen Akademisi

B- Vakıf/Özel Üniversiteler

C- Yurt Dışındaki Özel Üniversiteleri.....

D- Yurt Dışındaki Devlet Üniversiteleri.....

4-Mezuniyet yılı: .....

5-Şu an öğretmenlik yaptığınız kurumda kaç yıldır hizmet vermektedirsiniz?

6-Sınıfınızda kaç öğrenci bulunmaktadır?

A- 1-10

B- 11-16

C- 17-23

D- 24- üzeri

Araştırmacı:

Elif Esra ÖZENÇ

Araştırma Görevlisi

Okul Öncesi Eğitim Yüksek Lisans Programı

Temel Eğitim Bölümü

Doğu Akdeniz Üniversitesi

Tel No: 0533 869 14 27

E-Mail: elfesraoznc@gmail.com

Tez Yöneticisi:

Doç. Dr. Eda YAZGIN

Öğretim Üyesi

Eğitim Fakültesi

Temel Eğitim Bölümü

Doğu Akdeniz Üniversitesi

Ofis No: 0392 630 40 13

E-Mail: eda.kargi@emu.edu.tr

Ek 8: Anne-Babalar İçin Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu

ANNE-BABA GÖRÜŞME FORMU

Değerli Anne – Babalar,

Bu görüşme “Okul Öncesi Eğitim Ortamında Reggio Emilia Temelli Pedagojik Dokümantasyon Uygulamaları Geliştirme ve Değerlendirme” başlıklı yüksek lisans tezi hakkındadır. Görüşme yaklaşık olarak 20 dk sürecek ve izniniz dahilinde ses kaydı alınacaktır. Bu görüşmeden elde edilecek bilgiler tamamen bilimsel araştırma amacıyla kullanılacak ve kişisel bilgiler gizli tutulacaktır. Görüşme kabulünüz için Şimdiden teşekkürler.

- 1) Pedagojik dökümantasyon uygulamaları hakkında genel düşünceleriniz nelerdir?
- 2) Pedagojik dökümantasyon uygulamaları çocuğunuzun gelişimini takip edebilmenizde sizce etkili oldu mu? Açıklayınız.
- 3) Pedagojik dökümantasyon uygulamaları çalışması sonucunda çocuğunuzda farkettiğiniz değişimler oldu mu? Bu değişimler neler? Açıklar mısınız?
- 4) Pedagojik dökümantasyon uygulamaları çalışması sürecinde sizin anne-baba olarak katılımız nasıldı?
- 5) Pedagojik dökümantasyon uygulamaları çalışması sonrası çocuğunuzun gelecek vizyonu için neler katmak istersiniz?

Ek 9: Öğretmenler İçin Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu

ÖĞRETMEN GÖRÜŞME FORMU

Değerli sınıf öğretmeni,

Bu görüşme “Okul Öncesi Eğitim Ortamında Reggio Emilia Temelli Pedagojik Dokümantasyon Uygulamaları Geliştirme ve Değerlendirme” başlıklı yüksek lisans tezi hakkındadır. Görüşme yaklaşık olarak 20 dk sürecek ve izniniz dahilinde ses kaydı alınacaktır. Bu görüşmeden elde edilecek bilgiler tamamen bilimsel araştırma amacıyla kullanılacak ve kişisel bilgiler gizli tutulacaktır. Görüşme kabulünüz için şimdiden teşekkürler.

- 1) Pedagojik dökümantasyon kullanımı hakkında genel düşünceleriniz nelerdir? Katkı sağlamak için neler yapmayı düşünürsünüz? Açıklayınız.
- 2) Pedagojik dökümantasyon uygulamalarının çocukların gelişim aşamalarını takibinize etkisi oldu mu? Ne şekilde? Açıklayınız.
- 3) Pedagojik dökümantasyon uygulamaları süresince aile katılımı sizce nasıldı? Açıklayınız.
- 4) Pedagojik dökümantasyon uygulamaları aile ile iş birlikli çalışmanızı sizce etkiledi mi? Etkilediyse ne şekilde etkiledi? Açıklayınız.
- 5) Pedagojik dökümantasyon uygulamalarının çocukların öğrenme yaşantılarına sizce etkisi nasıl olmuştur? Açıklayınız.